БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

115 (3087). | Сешанба, 15 июнь 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

КАТТА ХИРМОНГА — ПУХТА ЗАМИН!

Темирни қизиғида бос! Халқимиз шундай дейди. Жуда донолик билан айтилган бу иборада катта маъно бор. Ҳар қандай иш ҳам ўз вақтида бажарилган тақдирдагина самарали бўлади. Акс ҳолда унинг нафи кам бўлиб, исталган натижани бермайди.

Бу гап айниқса қишлоқ хўжалигига ва хусусан унинг пахтачилик соҳасига кўпроқ тааллуқлидир. Мабодо кузги шудгор ўз вақтида ўтказилмаса, ерни экишга тайёрлаш кечикади. Бу эса экин кеч экилиб, ҳосил ҳам кеч йиғиштириб олинади, деган сўз. Ёки ғўза парвариши даврини олайлик. Ғўза униб чиққанидан сўнг ўз вақтида сифатли парвариш қилинмаса, вақтида суғорилиб ва озиқлантириб турилмаса, бундай ғўза ривожланишдан орқада қолади ва ундан олинадиган ҳосилга умид боғлаш қийин бўлади.

«Эрта экқан эрта йиғар» дейди деҳқонлар. Кўпни кўрган, тажрибали деҳқон дала ишларини ҳамиша ўз вақтида бажаради, вақтдан унумли фойдаланади, экиннинг ривожланишида сира кечикишга йўл қўймайди.

Уфқ билан туташиб кетган кенг пахтазорларга, кўмкўк бўлиб яшнаб турган ниҳолларга бир назар ташланг! Кўз қувнайди, дил яйрайди янги ҳосил нишоналарини кўриб. Ҳа, азамат пахтакорларимиз бу йил ҳам бўш келмадилар. Улар ҳиммат камарини белга маҳкам боғлаб, мўл ҳосил иштиёқида фидокорона меҳнат қилдилар. Тўкилган тер зое кетмади. Мана энди унинг натижалари кўзга яққол ташланиб турибди. Областимизнинг пахта далаларида бўлган киши ана шу ёқимли манзарани кўради.

Бу йил республикамиз жонажон Ватанга 3 миллион 650 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олган. Ҳозирги кунда далаларда шу мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштириш учун қизғин кураш боряпти. Областимизнинг миришкор пахтакорлари ҳам ана шу курашнинг олдинги сафларида бораётирлар.

Мана, июнь ойи ҳам ўтиб боряпти. Пахтакорлар учун ҳозир энг қизғин дамлар бошланди. Ҳозирги пайтда бутун диққат ғўза парваришига қаратилмоқда. Ишнинг кўзини билган хўжаликлар пайкаллардаги ғўзаларни оби-тобида, қондириб суғормоқдалар, қатор ораларига сифатли ишлов бериб, ғўзаларнинг нормал ривожланишини таъминламоқдалар. Меҳр билан парвариш қилинаётган ғўзалар ҳозир ёппасига шонага кирди, олди ғўзалар эса гуллай бошлади.

Ишни моҳирлик билан уюштириб, ғўза парваришини намунали олиб бораётган хўжаликлар бизда оз эмас. Оққўрғон районидаги Димитров номли, Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли, Орджоникидзе районидаги «Правда», Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозлари ва бошқа қатор хўжаликларни бунга мисол қилиб келтириш мумкин. Бу хўжаликлар далаларида ғўзалар чамандек яшнаб турибди. Ҳосил шохлари ҳам тобора кўпайиб боряпти. Ҳар бир иш ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб бажарилганлиги туфайли шундай натижага эришилган. Бу — асл деҳқонлар иши.

Лекин иш ҳамма жойда ҳам шу хилда яхши ташкил қилинган деб бўлмайди. Масалан, Янгийўл районидаги «Партия XXI съезди» колхозидаги аҳвол чиндан ҳам ташвишлидир. Мазкур хўжаликда ғўза парваришига ўтакетган даражада совуққонлик билан қаралмоқда. Ҳалига қадар ягана тугалланмаган, бир уяда ҳатто 10—15 тагача кўчат учрайди. Колхоздаги кўпчилик пайкалларни ёввойи ўт босиб кетган. 120 гектар ердаги ғўза эса чанқаб ётибди. Бу хўжаликнинг бир неча йиллардан буён пахта тайёрлаш планини бажармай келаётганига энди ажабланмаса ҳам бўлади. Шу райондаги Собир Раҳимов номли колхозда эса ғўзага ишлов бериш пайтида кўчат нобудгарчилигига йўл қўйилмоқда.

Бўка ва Бекобод районларидаги айрим хўжаликларда ҳам ғўза парвариши кўнгилдагидек эмас. Уларда ҳам катта камчиликларга йўл қўйиляпти. Ўт босиб кетган пайкалларни тозалашда ишчи кучлари ва техникада рационал фойдаланилмаётир, ғўзалар чанқатиб қўйилмоқда, ҳашаротга олдирилмоқда, культивация сифатсиз ўтказилаётир.

Областимиз районларида ўтказилаётган ўзаро текшириш яхши натижалар бермоқда. Бригада аъзолари ишни ҳар томонлама пухта ташкил қилган хўжаликлардан ибрат олишга даъват қилиш билан бир қаторда, айрим колхоз ва совхозларнинг ғўза парваришида йўл қўяётган жиддий камчиликларини кўрсатиб, аҳволни тузатишга қаратилган дўстона маслаҳатлар бермоқдалар.

Ғўза парваришида сусткашликка сира йўл қўймаслик керак. Ҳозирги ҳар бир кун, ҳар бир дақиқа ғанимат. Ғўзаларни қондириб суғориш, озиқлантириб туриш, агротехника қоидалари асосида юқори сифатли культивация қилиш, бегона ўтларни илдизи билан қуритиш, ҳашаротларни йўқотиш ва бошқа шу хил тадбирларни ўз вақтида ўтказиш жуда муҳим аҳамиятга эга. Кузда кўтариладиган улкан хирмон кўп жиҳатдан ҳозирги ҳаракатга боғлиқ.

Бу йил экинларни сув билан таъминлашда жиддий қийинчиликлар рўй беряпти. Шу сабабли ҳам Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳақида махсус кўрсатма бердилар. Кўпчилик жойларда юз берган аҳволни тўғри ҳисобга олиб ғўзанинг яхши ва нормал ривожланишини таъминлаш йўлида мавжуд барча сув ресурсларидан, моддий-техника воситалари ҳамда одам кучидан тўғри, оқилона ва мақсадга мувофиқ равишда фойдаланмоқ керак.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVII пленуми қарорлари республикамизнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдига жуда муҳим ва шарафли вазифаларни қўйди. Қишлоқ хўжалигимизни ривожлантиришга қаратилган бу улуғвор вазифаларни муваффақиятли равишда адо этиш учун пахтакорларимиз зўр сабот-матонат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар Коммунистик партия ва жонажон Совет ҳукумати кўрсатаётган ғамхўрликка амалий иш билан жавоб бермоқдалар.

Район партия, совет ташкилотларининг, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, далаларда фидокорона меҳнат қилаётган барча меҳнаткашлар ҳозирги ғанимат фурсатдан фойдаланиб, ғўза парваришини ҳар қачонгидан ҳам кучайтиришга алоҳида эътибор беришлари лозим. Ҳар бир хўжаликда ишни пухта ташкил қилайлик. Далада ишлаётганлар учун ҳамма зарур шароитларни яратиб бериш керак.

Колхозчилар ва совхоз ишчилари учун медицина, савдо-сотиқ хизматини кучайтириб, маданий-маиший хизматни ҳар қачонгидан ҳам яхши йўлга қўйиш лозим.

Шунга эришайликки, ғўза парваришида орқада қолган биронта ҳам хўжалик бўлмасин.

ЎРНАК

Охунбобоев номли колхоздаги ўртоқ Т. Тўрамуродов бошлиқ комплекс механизациялашган участка деҳқонлари ҳар йилни ҳам юқори кўрсаткичлар билан якунлашга одатланиб қолишган. Ўтган йили улар 83 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 26 ўрнига 30 центнердан хирмон кўтариб, социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарган эдилар.

Колхозчиларнинг бу йилги ҳимматлари ҳам чакки эмас. Улар 106 гектар ернинг ҳар гектаридан 31,5 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилишган. Сўзларининг устидан чиқиш учун курашаётган участка аъзолари бир ғайратларига ўн ғайрат қўшган ҳолда меҳнат қилишяпти. Деҳқонларнинг аксарияти далага кўчиб чиқишган. Улар ишни сифатли бажаришяпти. Алмат Пирназаров, Камол Қурбонбоев каби механизаторлар, Қосим Мамедов Ҳусан, Раҳимов, Абдуғани Тошматов каби сувчилар ўзларига топширилган ишни бажонидил бажаришяпти. Улар кунлик нормаларини бажармай ишдан қайтишмайди. Ғўза қатор ораларига ишлов беришда Қосимбек Холиқулов, Абдиғани Тошпўлатов, Гулсум Исмоилова, Марям Алиевадек ғайратли деҳқонлар пешқадамлик қилишмоқда. Улар ҳар бир ниҳолни яхши парвариш қилиб, тезроқ ҳосилга киришига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Х. НОРМАТОВ.
Чиноз.

Калинин районидаги «Ленинизм» колхозининг ўртоқ Зиябой Ризаев бошлиқ участкаси далаларида ғўза баравж бўлиб ўсмоқда. Пайкаллар бегона ўтдан батамом тозаланган. Ғўза туплари бир текис шоналамоқда. Деҳқонлар мўл ҳосил нишоналарини кўпайтиришга қизғин ҳаракат қиляптилар.

Суратда: колхоз агрономи А. Исҳоқов (ўнгда) ва участка бошлиғи З. Ризаев ўртоқлар галдаги вазифалар тўғрисида маслаҳатлашишмоқда.

А. Абалян фотоси.

КЎЧАТНИ ТЎЛА САҚЛАЙЛИК

ЎЗАРО ТЕКШИРИШ БРИГАДАЛАРИ ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

Кенг пахтазорларга қараган сари қарагингиз келади. Нақадар кўркам, нақадар гўзал! Ҳақиқатан ҳам далаларнинг ҳусни-жамоли очилиб кетибди. Эгат бўйлаб саф тортган ғўзалар тиззага етай деб қолган. Баъзи жойларда энди гуллайбошлаган ниҳолларни кўрганда қувончингизга қувонч қўшилади. Қатор ораларидан юрсангиз, тўпиғингизгача ботиб кетасиз. Ер яхши юмшатилган. Ўсимликлар орасида бирорта бегона ўт кўринмайди.

2-«Оққўрғон», «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозлари ва «Озод», Ҳамид Олимжон номли, Димитров номли колхозларда мақтаса арзийдиган шундай пахтазорлар оз эмас.

Оққўрғонга келган мусобақадош юқоричирчиқлик пахтакорларни ҳаммадан кўра деҳқончилик маданиятини юксалтираётган, мўл ҳосил етиштириш учун пухта замин яратган, далаларда меҳнатга меҳр қўйиб астойдил ишлаётган кишилар айниқса қувонтириб юборди. Шу кўркам далалар, бўлиқ ғўзалар уларнинг қанчалик ҳавас ва иштиёқ билан меҳнат қилаётганликларини англатиб турибди.

Мусобақадошлар барча хўжаликлардаги пахта майдонларини бирма-бир кўздан кечириб чиққанларидан кейин «оққўрғонликлар бу йил 60 минг тонна эмас, бемалол 70 минг тоннадан ошириб пахта етиштира оладилар» деган хулосага келдилар ва бунинг учун курашиш зарурлигини таъкидладилар. Улар бу яхши ниятга етиш учун ҳозир айрим хўжаликларда юз бераётган баъзи камчиликлар тезда бартараф этилиши лозимлигини алоҳида кўрсатиб ўтдилар.

Мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим шарти ҳозир мавжуд бўлган кўчатларни тўла сақлаб қолишдан иборат. Бироқ баъзи хўжаликларда ана шу муҳим масалага етарли эътибор берилмаётир. Культивация вақтида тракторларнинг ишчи органлари тўғри ўрнатилмагани натижасида кўпгина кўчатлар нобуд бўлмоқда. Бундай ҳоллар «Партия XXII съезди», Охунбобоев номли колхозларда ва бошқа хўжаликларда юз бераётир. Охунбобоев номли колхоз баъзи звеноларининг карта четларида ҳатто олти метргача ердаги кўчатлар жуда сийраклашиб қолган. Бу механизаторларнинг эҳтиётсизлиги натижасида юз бераётир.

Ҳали ёввойи ўтлардан бутунлай тозаланмаган, қалин ўт босган пайкаллар ҳам бор. Куйбишев номли колхозда, 1-«Оққўрғон» совхозида ва бошқа хўжаликларда ҳийлагина пайкаллар ёввойи ўтлардан бутунлай тозаланмаган.

Райондаги баъзи хўжаликларда ғўза гуллайбошлади. Лекин ҳанузгача бирхил колхозларда ғўза ягонаси тугалланмаган. Масалан, Куйбишев номли колхозда ғўза ягонаси ҳозиргача давом этмоқда.

Карл Маркс номли, Навоий номли колхозларда, 1-«Оққўрғон» совхозида ғўзаси сийрак бўлиб қолган карталар ҳийлагина учрайди. Мусобақадошлар мана шундай ғўзаси сийрак ерларда алоҳида қўшимча парвариш ўтказиш зарурлигини тавсия қилдилар.

«Партия XXII съезди» колхозида ҳашаротга қарши самолёт билан дори сепилган. Аммо самолёт карта ўрталарига дори сепган бўлса ҳам, дарахт борлиги учун четларини қолдириб кетган. Мусобақадошлар бундай ерларда карта четларига ҳам ҳашаротга қарши трактор билан дори сепиш зарурлигини айтдилар.

Кўп хўжаликларда ҳозир сувдан яхши фойдаланиляпти деса бўлади. Аммо «Ленинизм» колхозида ерлар қумлоқ бўлишига қарамай, ғўзалар эгат оралатиб суғорилмоқда. Буни сувдан тўғри ва мақсадга мувофиқ фойдаланиляпти деб бўлмайди.

Юқоричирчиқлик мусобақадошлар жуда муҳим бир масалани ўртага ташладилар. Масалан, «Ленинобод» колхозининг ўртоқ Ортиқ Охунов бошлиқ участкасида 120 гектар ерга чигит экилган. Ғўзанинг ривожи яхши. Кўчат сони талабга жавоб бера олади. Пландан анча ошириб ҳосил олиш имконияти борлиги кўриниб турибди. Бироқ бу ердаги ўртоқлар фақат планнигина кўзда тутиб ишламоқдалар. Бу хилдаги фактларни бошқа кўпгина хўжаликларда ҳам учратиш мумкин. Кўчат ўтган йилгидан анча кўп. Аммо мўлжал пландаги ҳосил холос.

— Бу нотўғри.— дейди Юқори Чирчиқ район партия комитетининг секретари Илья Иванович Ладушкин,— план юқори ҳосил етиштиришга ғов бўлмаслиги керак. Ҳозир бор бўлган аниқ имкониятларни назарда тутиб иш олиб бориш мақсадга мувофиқдир. Тошни оғир қўйсангиз меҳнат ҳам шунга қараб уюштирилади.

Мусобақадошлар одамларга ғамхўрлик қилиш, айниқса ёш болали аёлларнинг болаларини тарбиялаш учун қулай шароит яратиш кераклигини қайта-қайта таъкидладилар. Ёш болаларни керакли сут ва бошқа маҳсулотлар билан таъминлаш, дала шийпонларидаги яслиларнинг аҳволини тузатиш биринчи даражали вазифалардан эканлигини кўрсатдилар. Юқоричирчиқликлар пировардида эътиборни яна кўчатларни тўла сақлаб қолишга жалб қилдилар. Улар ҳар туп ғўзани кўз қорачиғидай сақлаш керак, дедилар.

Оққўрғонликлар бу фойдали ва сира кечиктириб бўлмайдиган маслаҳатларга амал қилишлари, мавжуд камчиликларни бартараф этишлари, шу билан бирга районда бу йил 70 минг тоннадан ошириб ҳосил етиштиришни таъминлашлари лозим.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ДАВЛАТГА ПИЛЛА ТОПШИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1965 ЙИЛ 14 ИЮНГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Бир кунлик	Мавсум бошидан бери
Юқори Чирчиқ	1,7	94,3
Калинин	—	94,3
Орджоникидзе	1,4	93,8
Ўрта Чирчиқ	1.7	90,9
Янгийўл	0.6	87,4
Бўка	0,3	85,9
Бекобод	—	85,0
Оққўрғон	0,3	80,5
Область бўйича:	0,7	89,7

ДАСТЛАБКИ ЮТУҚЛАР

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари чорвадорларимиз ўртасида муҳокама қилингач, ишга солинмаган анча резервлар мавжуд эканлиги аниқ бўлди. Ҳар бир чорвадор ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишласа зиммамиздаги вазифани оғишмай бажаришимиз мумкин. Биз илғорлар тажрибасини кенг оммалаштириш билан бирга умумий юксалишга интилишга ҳаракат қилабошладик. Бу фойдали бўляпти. Буни дастлабки ютуқларимиздан ҳам кўриш мумкин.

Чорвадорларимиз қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли якунлашга ҳаракат қилиб, яхши кўрсаткичларга эришдилар. Совлиқлардан қўзи олиш плани 100,6 процент қилиб бажарилди. Бузоқ олиш ҳам ёмон бўлмади. Топшириқ ошириб бажарилди. Чорвадорларимиз ўтган йилга нисбатан баракали ишлашяпти. Биз сут топширишда олдинда кетяпмиз. Ҳозирга қадар бу соҳадаги ярим йиллик планни 103,5 процент қилиб бажардик. Давлатга 47 минг литр серқаймоқ сут топширдик. Чорвачиликнинг бошқа соҳаларидаги ишимиз ҳам ёмон эмас. Тухум тайёрлаш, гўшт етиштириш ва бошқа ишлар жадал суръатлар билан давом этяпти.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда Галия Сафарова, София Эргашева каби ишчиларимизнинг хизмати катта бўляпти. Улар сигирлардан кўплаб сермой сут соғиб олмоқдалар. Биз чорвадорлар учун барча қулайликларни яратиб, уларнинг ютуқларини кенг пропаганда қиляпмиз.

Ҳозирги кунда коллективимиз чорва қишловига тайёргарлик ишларини ҳам кучайтириб юборди. Ем-хашак жамғариш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

Ш. НУРМАТОВ,
Бекобод районидаги «Чаноқ» совхози комсомол комитетининг секретари.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА, ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Украина Компартияси Марказий Комитети, Украина ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Украина адабиёти ва санъати декадасини ташкил этиш ва ўтказиш соҳасида ғоят катта иш қилганликлари, декада қатнашчилари — қардош Украина вакилларига бутун ўзбек халқи ситқидилдан меҳмондўстлик қилганлиги учун Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР ҳукуматига самимий миннатдорчилик изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССРда украин адабиёти ва санъатининг декадаси халқларимизнинг бузилмас бирлиги ва дўстлиги намойиши, ғолибона ленинизм идеяларининг чинакам тантанаси бўлди. Украин ёзувчилари ва санъат арбоблари Ўзбекистонда бўлган вақтларида Октябрь туфайли ўлкангизда рўй берган ажойиб ўзгаришлар билан танишдилар. Иқтисодий ва маданий турмушнинг турли соҳаларида қўлга киритилган зўр муваффақиятлар улуғ Ватанимиздаги эркин халқларнинг ижодкорлик чашмалари битмас-туганмас эканлигидан яққол далолат бериб турибди.

Украина Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган унутилмас ўн кунни декада қатнашчилари асло унутмайдилар. Бу чинакам зўр байрам, халқларимиз дўстлиги ва қардошлиги тарихидаги янги ёрқин саҳифа бўлди. Бу бирлик келажакда ўтказиладиган ана шундай самарали учрашувларда ривожланиб борсин ва ўзбек халқи билан украин халқининг дўстлигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилсин, коммунистик жамият қуриш йўлида янгидан-янги муваффақиятларга руҳлантириб турсин!

УКРАИНА КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | УКРАИНА ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ | УКРАИНА ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ШВЕЦИЯ БОШ МИНИСТРИ ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНИ

Совет ҳукуматининг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Швеция Бош Министри Таге Эрландерни ўтган якшанба куни Ўзбекистон пойтахти хушнудлик билан кутиб олди.

Бош Министр ва унинг рафиқаси билан бирга лавозимсиз министр У. Пальме, Швециянинг Совет Иттифоқидаги элчиси Г. В. Ярринг, Швеция ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Л. Бельфраге, статс-секретарь, Бош Министр канцеляриясининг бошлиғи В. Польссон, Швеция ташқи ишлар министрлиги сиёсий бўлимининг бошлиғи П. Бергстрем, Швеция ташқи ишлар министрлиги матбуот бўлимининг бошлиғи С. Сундфельдт, Швеция Ташқи ишлар министрлиги сиёсий бўлими бюросининг директори Г. Хамильтон ва бошқалар келдилар.

СССР министри Б. П. Бешчев, Совет Иттифоқининг Швециядаги элчиси Н. Д. Белохвостиков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Скандинавия мамлакатлари бўлимининг мудири А. В. Захаров, СССР Ташқи ишлар министрлиги Протокол бўлими мудирининг ўринбосари В. В. Карягин мамлакат бўйлаб сафарда ҳурматли меҳмонга ҳамроҳлик қилмоқдалар.

Тошкент аэропорти Швеция, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР байроқлари билан безатилди. Швеция ҳукумати бошлиғини кутиб олиш учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри С. О. Азимов ва республиканинг бошқа раҳбар ходимлари, жамоатчилик вакиллари, журналистлар бу ерга келишди. Болалар меҳмонларга гулдасталар тутишди.

Шу куниёқ Швеция Бош Министри Таге Эрландер Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов ҳузурида бўлди. Р. Қурбонов ва Т. Эрландер ўртасида дўстона суҳбат бўлиб ўтди.

Шундан кейин Таге Эрландер Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. С. Насриддинова ҳузурида бўлди.

13 июнь куни кечқурун Таге Эрландер ва унга ҳамроҳ бўлган кишилар Алишер Навоий номли театрда «Дон Жуан» балетини томоша қилдилар. Спектакль бошланишидан олдин оркестр Швеция, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнларини ижро этди.

ҚЎШИМЧА МАЖБУРИЯТ

Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхозининг пиллачилари илғорлар тажрибасини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиб, катта ютуққа эришдилар. Улар тайёрлов пунктларига 15 минг 70 килограмм юқори сифатли пилла топшириб, давлат планини муваффақиятли бажардилар. Ишчилар ҳар қути ипак қуртидан ўртача 56 килограммдан ҳосил олдилар. Ҳосият Мирзаматова, Саломат Бойматова, Рўзи Ниёзова каби моҳир пиллачилар ҳар қути ипак қуртидан 100—120 килограммдан ҳосил олиб, юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Пиллачилар қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамлашаяпти. Улар ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, яна қўшимча равишда 30 қути ипак қурти боқиш мажбуриятини олдилар.

Бу йил Янгийўлдаги Карл Маркс номли колхоз аъзолари пилладан баракали хирмон кўтариб, планни ортиғи билан бажаришга муваффақ бўлдилар. Фотомухбир В. Салов олган мана бу суратда колхознинг пешқадам пиллачиларидан бир гуруппасини кўриб турибсиз: (чапдан) У. Раҳимова, Р. Махаматбоева, С. Махаматбоева ва Х. Жонбоева ўртоқлар.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

Ҳар туп ғўзада кўплаб шона тўплайлик ❋ Экин сувга чанқаб қолмасин ❋ ПАЙКАЛИДАГИ БОР КЎЧАТНИ ТЎЛА САҚЛАБ ҚОЛГАН ДЕҲҚОННИНГ ХИРМОНИ БАРАКАЛИ БЎЛАДИ ❋ ҲОСИЛ ДУШМАНИ ҲАШАРОТНИ ҚИРИНГ, БЕГОНА ЎТНИ ИЛДИЗИ БИЛАН ҚУРИТИНГ!

ҲОСИЛ ЖОНКУЯРЛАРИ

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Эрта тонг. Пахтазор бўйлаб икки киши боради. Улар атрофга назар ташлашади, ғўза тупларини диққат билан кўздан кечиришади. Культивация қилаётган, чопиқ ўтказаётган, эгатларга сув тараётган колхозчиларни учратишганида бироз тўхталиб бўлса ҳам ҳол-аҳвол сўрашишади. Ишларингиз қалай, нима камчилик бор, қандай ёрдам керак, тортинмасдан бемалол айтаверинглар, биргалашиб ҳал қиламиз, ёрдам берамиз деб одамларнинг кўнглини олишади.

Ана улардан бири культивация қилаётган тракторчининг эгат бошига етиб келиб тўхтаганлигидан фойдаланиб суҳбатлашмоқчи бўлди шекилли:

— Сизнинг звенонгизда кўпчилик ишга кечикиб чиқаяпти, — деди у.— илтимос, колхозчиларингизга айтиб қўйсангиз, тушда дам олиш пайтида кўпчилик бўлиб ана шу дангасалар билан бир гаплашиб олайлик.

— Хўп бўлади, буёғидан хотиржам бўлинг, — бояги кишининг кўнглини тинчитади механизатор-звено бошлиғи.

Улар яна пахтазор бўйлаб юришда давом этишади.

Улар ким ўзи демоқчимисиз? Мана, танишинг: Носир Айнақулов. Мироб бўлиб ишлайди, участка партгруппасининг секретари. Иккинчиси: Турғунбой Каримов, савдо ходими. Биз коммунистлар уларни ҳосил жонкуярлари деб атаймиз. Ҳақиқатан ҳам бу меҳнатсевар кишиларни ҳар қанча мақтаб гапирсак арзийди.

Колхозимизнинг Шверник участкаси ўтган йили анча оқсаган эди. Бу йил ҳам ғўза парваришининг дастлабки пайтларида айрим камчиликлар рўй берабошлади. Ана шунда коммунистларнинг йиғилиши бўлди. Участкада дала ишларини кучайтириб юбориш масаласи муҳокама қилинди. Шунда коммунистлардан Носир ва Ўрокбойлар биринчи бўлиб сўзга чиқиб, ўзларини ўша қолоқ участкага бириктириб қўйишни илтимос қилдилар.

Шундай одамлар ҳам бўладики, улар мажлис бўлганида сўзга чиқишиб, биз ундай қилодурмиз, бундай ёрдам беродирмиз, деб айтишади-ю, лекин мажлис тугаб 3—4 кун ўтгач, яна ўз билганларича иш тутишаверади. Сиз бундай одамлардан, биродар берган ваъдаларингиз бошқача эди-ку, қандай бўлди, деб сўрасангиз, ахир менга бириктилган ўша участкада ҳамма ишлар силлиқ кетаяпти-ку, биз аралашмасак ҳам ҳаммаси бўлаяптику, деб жавоб беради. Лекин ўша жавоб берган одам агар қизиқиб кўрса кўзга кўринмайдиган, фойдаланмасдан ётган резервларнинг янгидан-янгисини топиши мумкин. Ахир гап фақатгина ишнинг силлиқ кетишида эмасда! Бугун кечагидан, эртага бугунгидан кўпроқ ютуққа эришсак яхши эмасми?

Лекин мен сизга таърифлаб бераётган коммунистларимиз Носир Айнақулов билан Турғунбой Каримовлар асло-асло уларга ўхшашмайди. Шунинг учун ҳам уларни ҳар куни эрта тонгда бўлмасин, пешинда бўлмасин, кечқурунлари иш қизғин пайтида бўлмасин далада кўрасиз. Баъзан эса колхоз раҳбарлари билан муҳим масала устида тортишиб, бахслашиб турган пайтда учратасиз: «Ана у звенонинг даласида бироз ўт кўпайиб кетибди, иложи бўлса қўшни звенолардан хашарга одам чақириш керак», «йўлда иккита-учта тракторнинг арзимаган сабаб билан ишдан тўхтаб турганини кўрдик, тегишли ташкилотлар билан запас қисмларни тезроқ етказиб бермасак яхши бўлмайди».

Раҳбарлар, албатта, уларнинг бу илтимосларини тезроқ бажариш чорасини кўришади.

Ҳа, бизда ана шундай. Агар колхозимиз бўйича 68 коммунист бўлса уларнинг ҳар бири маълум бир партиявий топшириқни бажаради. Колхоздаги комплекс механизациялашган звенолардан 20 тасининг ҳар бирига ишнинг кўзини биладиган, тажрибали коммунистлардан бириктиб қўйганмиз. Улар ана шу звенода ғўза парваришининг бориши, ҳосилнинг тақдири учун бошқалар билан баббаравар жавоб берадилар.

Коммунистлар ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларида жонбозлик кўрсатишмоқда. Уларнинг кўпчилиги комплекс механизациялашган звеноларга бошчилик қилишади. Жумладан, Ҳамид Эгамбердиевни олиб кўрайлик. Бу жонкуяр коммунист бошлиқ звено ўтган йили 50 гектар ернинг ҳар гектаридан 28 центнердан ошириб пахта топширди. Бу йил унинг звеносига 118 гектар ер ажратиб берилган. Ҳозир иш яхши кетяпти. 30 центнер учун бел боғлаган коммунист Ҳайитқул Ҳамроев. Раҳматулла Умаров. Ҳайдар Насриддинов ўртоқлар бошлиқ звеноларда ҳам ғўза парвариши намунали йўлга қўйилган.

Ғўза парвариши бошланиши олдидан бўлиб ўтган партия йиғилишида коммунистлар. «Ҳосил тақдири учун ҳаммамиз жавобгармиз, ғўза парваришида қишлоқнинг каттадан кичиги қатнашиши керак, ҳар туп ғўзани кўз қорачуғидек сақлаймиз» деган шиорни ўртага ташлаган эдилар.

Шундан кейин идора, гараж устахона ва бошқа жойларда ишлайдиган колхозчилардан иборат зарбдор бригада тузилди. Уларнинг кўпчилигини коммунистлар ва комсомоллар ташкил этади. Бу зарбдор бригада дастлабки кунданоқ ишга актив киришди. Улар қайси бригада ёки участкада ғўза парвариши қолоқ бўлса ўша ерга бормоқдалар. Ғўзани суғориш, ўтдан тозалаш ишларида актив қатнашмоқдалар. Уларнинг бу ташаббусини кўрган баъзи қариялар ҳам, ҳамма далага чиқсаю, биз қараб ўтирамизми деб ғўза парваришига отланишди.

Кекса коммунистлар Рисқул ота Ҳасанбеков, Юнус ота Қаҳхоров, Наби Турсунбоевлардан айниқса миннатдормиз. Улар пилладан ҳосил етиштиришга ҳам ҳисса қўшишди. Шу кунларда сувчилик қилишмоқда.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти далада ишлаётганларнинг унумли меҳнат қилиши учун ҳамма шароитларни яратиб беришга, ҳосил жонкуярларига ҳар тарафлама ёрдам беришга ҳаракат қилмоқда. Дала шийпонлари ҳақиқий дам оладиган, хордиқ чиқарадиган жойга айлантирилган. Коммунист Ҳайитқул Ҳамроев бошлиқ звенонинг дала шийпони айниқса бошқаларга ибрат бўларлидир. Бу ерда газета ва журнал, шахмат ва шашкалар бор. Дам олиш учун кроватлар қўйилган.

Бир сўз билан айтганда, коммунистлар етакчилигида мўл ҳосилга пухта замин ҳозирланмоқда. КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга ошириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўлчилигини вужудга келтиришда коммунистлар авангард бўлмоқдалар. Шундай экан, биз 1384 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил етиштириш юзасидан олган мажбуриятимизни албатта бажарамиз.

В. И. АФАНАСЬЕВ,

Ўрта Чирчиқдаги Энгельс номли колхоз партия комитетининг секретари.

Қуйлиқдаги ремонт-механика заводида қишлоқ хўжалик асбоб-ускуналарини ремонт қилиш ишлари тобора кенгаймоқда. Яқинда бу ерда ДТ-54 трактори ёнилғи насосларининг плунжер жуфтлари қайта тикланувчи янги цех ишга туширилди. Цех коллективи ҳозирнинг ўзидаёқ ўз зиммасидаги вазифани муваффақиятли бажармоқда. Ушбу суратда цехнинг илғор ишчиларидан Дилором Ҳайдаровани кўриб турибсиз.

Шаҳарча яратаётганлар

Коридорга осиб қўйилган «Молния» варақасидан қуйидаги сўзларни ўқидик: «Афанасий Иконому бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси 26-ётоқхона биноси қурилишини муддатидан 37 кун илгари қўлдан чиқарди. Бунинг эвазига коллектив 2906 сўм мукофот пули билан тақдирланди. Ҳар бир ишчининг кундалик иш ҳақи 8 сўм 15 тийинни ташкил этди».

Бу бригада студентлар шаҳарчасига биринчи ғишт қўйилган кезларда келган эди. Улар қўли билан қисқа давр ичида қатор ётоқхоналар, маданий-маиший бинолар, ўқув корпуслари қад кўтарди. Бугун улар 26-ётоқхона биносини ҳам қўлдан чиқаришибди. Бригадада илғорлар оз эмас. А. Орифхўжаев, Б. Ортиқов, Э. Мирзаевлар тез ғишт теришда донг таратишган. Уларнинг ҳар бири кунига кам деганда мингтадан ғишт териб смена нормаларини 1,5 ҳиссага етказиб адо этмоқда.

Бригадада кекса бинокорлар билан бир қаторда ёшлар ҳам ғайрат билан ишлашаяпти. Ғайрат Шоширов, Умар Расулхўжаев, Шариф Мўминов ўртоқларнинг қурилишга келганларига ҳали кўп бўлгани йўқ. Лекин улар қисқа давр мобайнида ўз устозлари тажрибаларини пухта эгаллаб олдилар. Ҳозир улар учинчи разрядли ғишт терувчи бўлиб меҳнат қилишаяпти. 159-қурилиш трести 7-бошқармасига қарашли бу бригада аъзолари студентлар шаҳарчасини бунёд этишда шундай ғайрат кўрсатишаяпти.

БАРЧАГА ЎРНАК

Кўмир разрези ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари етти йилликнинг сўнгги йилини муддатидан илгари бажариш, халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун кўплаб ёқилғи етказиб бериш иштиёқида зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Кончилар ўртасида социалистик мусобақа кун сайин қизиб бормоқда. Бу эса ўзининг ажойиб натижаларини бермоқда.

Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида разрез коллективи давлат планига қўшимча деярлик 60 эшелон «қора олтин» қазиб чиқарди. Донгдор экскаваторчи Хўжа Алиқулов раҳбарлигидаги коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари бу ютуққа салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Ўз касбини пухта эгаллаган, юриш-туришда ҳаммага ўрнак бўлаётган бу кончилар ҳар сменада нормага қўшимча юзлаб тонна кўмир қазиб чиқармоқдалар.

ТАШАББУСКОР ШИФОКОРЛАР

— Бугун руҳингиз тетик кўринади, отахон, яна бир неча кунлардан сўнг албатта соғайиб кетасиз, — деди одатдагидек шифокорга хос севинч билан врач И. Ғойибназаров.

Ҳақиқатан ҳам кечагина оғриқнинг зўридан сўник боққан кўзларда бугун ҳаёт қувончи акс этарди.

— Ҳа, айтганингиздек, анча тетикман. Умрингиздан барака топинг. Дардимга шифо берганингиз учун минг раҳмат!

«Шифоланиб, яна соғ-саломат меҳнат қучоғига қайтар эканман, даволаган шифокорларга чексиз миннатдорчилигимни билдираман!

«Беморларга кўрсатган зўр меҳрибончиликларингиз учун катта раҳмат сизга, шифокорлар!»

Юнусобод қишлоқ участка касалхонасида бўлган киши ҳамма вақт Турғун Турсунов бош врачлик қилаётган касалхона шифокорлари номига айтилаётган мана шундай самимий юрак сўзларини эшитади.

Ҳа, улар эл раҳматига лойиқ кишилар. Ахир, бу меҳрибон шифокорлар ўзларининг ширин муомаласи, шифобахш қўллари билан қанчадан-қанча беморларнинг дардига малҳам бўлдилар.

Лекин, уларни эл раҳматига сазовор қилаётган нарса фақат биргина шунинг ўзи эмас, балки улардаги ҳақиқий инсонпарварлик, қишлоқ меҳнаткашларининг саломатлиги учун астойдил ғамхўрлик қилинаётганлигидадир.

Эски клуб биносида беш ўриндан иборат бўлган кичиккина колхоз шифохонаси ташкил этилган эди. Кейинчалик бу ерга тиниб-тинчимас шифокорларнинг келиши билан аҳвол бутунлай ўзгарди. Туғруқхона, тери, кўз, ич касалликлари бўлимлари ташкил топди.

Шифохона ҳузурида колхоз амбулаторияси очилди. Касалхона ҳовлиси жуда кўркам. Турли-туман гуллар очилиб ётган кенг гулзор, кўм-кўк либосга бурканган катта боғ кишига завқ бағишлайди, беморларнинг баҳридилини очади.

Буларнинг ҳаммаси қишлоқ аҳолисига намунали медицина хизмати кўрсатиш мақсадида қилинмоқда. Яна икки хонали клиник лаборатория қуриб битказилди.

Шифокорлар ишдан ташқари бўш вақтларида болалар боғчаси, ферма, дала шийпонларида, хонадонларда бўлишади, лозим бўлиб қолса даволаш ишлари олиб боришади, медицина темаларида суҳбатлар ўтказишади.

Ҳ. НАЖМИДДИНОВ,

Калинин райони, «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхози.

ТЕХНИКА ПРОГРЕССИ

Ўтган 1964 йилда Совет Иттифоқида 3 минг хилдан ортиқ янги машиналар, механизмлар, аппаратлар ва бошқа асбоб-ускуналар ҳамда 1200 хилга яқин ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва контроль қилиш приборлари конструкция қилинди ва тайёрланди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика бошқармасининг ана шу ахборотини «Новости» Матбуот агентлиги (АПН)нинг илтимосига кўра СССР Халқ хўжалиги кенгаши оғир машинасозлик бошқармасининг бошлиғи Владимир Глазирин қуйидагича изоҳлади.

Владимир ГЛАЗИРИН,
СССР Совнархози оғир машинасозлик бошқармасининг бошлиғи

□ □ □

Етти йилликнинг олтинчи йилида совет экономикаси жуда катта ютуқларни қўлга киритди. Бу ютуқлар мамлакат ишлаб чиқариш кучларининг ривожланиши, халқ моддий фаровонлигининг ошиши учун кенг имкониятлар очиб берган социалистик системанинг битмас-туганмас имкониятлари борлигидан далолат беради.

1964 йилда СССР индустрияси бундан олдинги йилдагига қараганда мамлакатга анча кўп маҳсулот берди. Бунда совет халқининг фидокорона меҳнати, олимлар ва практикларнинг ижодий куч-ғайрати, уларнинг техника прогресси, ишлаб чиқаришни автоматлаштириш юзасидан олиб борган курашлари ўз ифодасини топди.

Совет жамияти шароитида иш жараёнларини автоматлаштириш давлатга ҳам, ҳар бир ишчига ҳам фойда келтиради. Шунинг учун ҳам меҳнаткашлар техника прогресси суръатларини оширишда актив иштирок этмоқдалар. Шуни айтиш кифояки, 1964 йилда 4 миллиондан ортиқ ихтиро ва рационализаторлик таклифлари тушди. Уларнинг 2 миллион 600 мингдан кўпроғи халқ хўжалигига жорий қилинди. Натижада ҳар йили бир миллиард 600 миллион сўмликка яқин иқтисодий фойда олинади.

1964 йилда СССРда биринчи даражали техника воситалари билан жиҳозланган 600 га яқин янги йирик корхоналар ишга туширилди. Айни вақтда ишлаб чиқариш асбоб-ускуналарини модернизациялаш, асосий фондларни янгилаш ишлари эски корхоналарда ҳам олиб борилди. Бу корхоналарда жуда кўп цехлар қурилди ёки реконструкция қилинди. Бу цехларда эса юксак унумли машиналар, механизациялашган комплекслар, поток линиялари ўрнатилди. Бу асбоб-ускуналарнинг асосий қисми мамлакатимиздаги оғир машинасозлик корхоналарида тайёрланган.

УЛКАН АВТОМАТ-БЛЮМИНГ

Ўтган йили Кривой Рог металлургия заводида мамлакатимизда энг йирик узлуксиз заготовка стани бўлган «1300» блюминги ишга туширилди. У ўзининг унумдорлиги, технология процессларининг автоматлашиш ва механизациялаш даражаси жиҳатидан жаҳонда тенги йўқ агрегатдир. Унинг конструкцияси техник ечилмаларнинг янгилиги билан фарқ қилиб туради. Блюмингда барча операциялар, шу жумладан тайёр маҳсулотни ҳисоб-китоб ва контроль қилиш ҳам тўла автоматлаштирилган. Агрегат универсал электрон машиналар ёрдамида бошқарилади.

Кривой Рог металлургия заводида «1300» блюминги билан бирга тўхтовсиз тайёрлаш стани ҳам ишламоқда. Бу стан чет эллардаги замонавий станларга қараганда икки баравардан зиёдроқ унумлидир.

«1300» автомат-блюминг мамлакатимиздаги йирик илмий-тадқиқот институтлари конструкторларнинг лойиҳаси бўйича Урал оғир машинасозлик заводида яратилди.

Шуни ҳам қўшиб айтиш кераки, Урал оғир машинасозлик заводи ва бошқа совет корхоналарида тайёрланган асбоб-ускуналар СССРнинг техника ёрдами билан ўзининг миллий индустриясини яратаётган қатор Осиё ва Африка мамлакатларида ҳам муваффақиятли ишламоқда. Совет машинасозлик заводлари 1964 йилда экспорт учун 6,5 мингга яқин машина ва ҳар хил асбоб-ускуналар, шу жумладан металлургия, энергетика, кон-руда агрегатлари ва бошқа механизмлар ишлаб чиқарди.

ПАҲЛАВОН ГЕНЕРАТОР

Оғир машинасозлик корхоналарини образли қилиб заводлар заводи деб аташади. Бунинг ҳеч муболағаси йўқ. 1964 йилда бу корхоналарда 6 минг хилдан ортиқ турли асбоб-ускуналар тайёрланди. Бу корхоналар коллективлари 2 минг кубометр ҳажмли 3 та домна печини, 7 та мартен печини, 3 та кокс батареясини, 16 та прокат станини механизациялашган комплекслар билан ускуналадилар. Ёқилғи ва гидравлик электростанцияларда 10 миллион киловаттдан ортиқроқ янги қувватларни ишга тушириш имконини берадиган энергетика асбоб-ускуналари тайёрланди.

Совет индустриясининг техника прогресси оғир машинасозликнинг юксалиши билан узвий боғлиқдир. Оғир машинасозлик ўз маҳсулотларини истеъмол қиладиган соҳаларга нисбатан техник ва технологик жиҳатдан илдам такомиллашиб бориши лозим.

Бунинг учун амалда нималар қилинди?

1964 йилда тайёрланаётган буюмларнинг номенклатураси анча тартибга солинди. Эскириб қолган 69 хил машинани ишлаб чиқариш тўхтатилди. Булар ўрнига анча такомиллашган янгилари тайёрланабошлади.

Ленинграддаги «Электросила» заводида ўтган йили тайёрланган ва ўз қуввати жиҳатидан жаҳонда тенги йўқ бўлган 500 минг киловаттли гидрогенератор янги совет техникасининг эталони бўлиши мумкин. Бу агрегат Енисей дарёсида қурилаётган Красноярск ГЭСи учун мўлжалланган. Унинг фойдали ҳаракат коэффициенти 98,2 процентни ташкил қилади. Бу «Электросила» заводида яратилган барча бошқа гидрогенераторларга қараганда кўпдир.

Машина конструкциясида жуда кўп янгиликлар бор. Уларнинг бирини айтиб ўтаман. Одатда электростанциялардаги блок икки агрегат — турбина ва генератордан иборат бўлади, улар ҳар бирининг ўнларча тонна оғирликдаги ўқлари бор. Совет мутахассислари ажойиб янгилик киритишди: генератор ротори айрим ўқсиз лойиҳалаштирилган. У турбина ўқига монтаж қилинган.

ОДИМЛОВЧИ ЭКСКАВАТОРЛАР КАРВОНИ

1964 йилда СССР халқ хўжалигига одимловчи экскаваторларнинг катта карвони етказиб берилди. Ҳаммаси бўлиб 20 мингтадан кўпроқ шундай машиналар тайёрланди.

Кон устини очиш ишларини бажаришга мўлжалланган экскаваторлар кон-руда саноатида муҳим роль ўйнамоқда. Ўтган йили бундай агрегатларни ишлаб чиқариш 1963 йилдагига қараганда учдан бир қисмга кўпайди. «Уралмаш» заводида чиқарилаётган кон устини очиш экскаваторлари анча такомиллашган. Унинг ковши 15 кубометр ҳажмли бўлиб, стреласининг узунлиги 90 метрдир. Ана шундай битта экскаватор билан йилига очиқ усулда тахминан 1 миллион тоннага яқин кўмир қазиб чиқариш мумкин. Ҳозир бундай агрегатларнинг янада қудратлисини ишлаб чиқаришга тайёргарлик кўрилмоқда. Унинг чўмичи ҳажми 25 кубометр бўлади, стреласининг узунлиги 100 метрга етади.

ТАКОМИЛЛАШГАН ТЕХНИКА ЯНГИ КОРХОНАЛАРГА

Ўтган хўжалик йилида янги машина ва турли-туман асбоб-ускуналар олмаган совет индустриясининг бирор соҳасини айтиш қийин. Электросталь шаҳридаги оғир машинасозлик заводида Новомосковск металлургия корхонаси учун турбоэлектрпайванд агрегати тайёрланди. У саноат трубалари ишлаб чиқаришга мўлжалланган. Йиллик ишлаб чиқариш қуввати эса АҚШда тайёрланган худди шу типдаги агрегат қувватидан анча ошиқ.

СССР да уй-жой қурилишининг кенг кўламда амалга оширилиши қурилиш индустрияси учун юксак унумли машиналар тайёрлашни тақозо этди. Катта ҳажмдаги панелларни ишлаб чиқариш учун янги, анча такомиллашган агрегат-поток линиялари, қишлоқ қурилишида фойдаланиладиган темир-бетон конструкцияларини тайёрлаш учун қатор машиналар, кўп қаватли уйларни қуришда ишлатиладиган минора кранлари яратилди.

Фикримизча, юқорида келтирилган ана шу фактлар оғир машинасозлик корхоналари ишининг масштаби кенглиги, уларнинг совет мамлакати техника прогрессига қўшаётган ҳиссаси ҳақида маълум даражада тасаввур беради. Биз шуни ҳам эсдан чиқармаймизки, ўтган йили барча резервлар тўла фойдаланилмади. (АПН).

Тошкент политехника институти қурилиш факультетининг архитектура бўлимини бу йил кўпгина студент тамомлаб чиқади. Улар лойиҳалаш институтларида ишлаш учун йўлланма олишади. Суратда дипломантлардан (чапдан ўнгга) Э. Зиёев, Д. Усмонова, А. Умаров, Л. Покровскаялар диплом ишларини ёқлаш учун тайёргарлик кўришяпти.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

БОҒЛАР ҚЎЙИНИДА

Муболаға эмас-у, биз педагоглар, болаларни бошқаларга қараганда икки баравар ортиқ севамиз. Аввало, ота-она сифатида уларга меҳр қўйсак, сўнгра ўқитувчи, тарбиячи сифатида билим-тажрибамиз, ақл-заковатимиз, куч-ғайратимиз билан уларнинг ҳақиқий инсон бўлиб етишуви учун жон куйдирамиз. Болаларнинг мактабда ўқишигагина эмас, балки мактабдан ташқари вақтлардаги ҳаётлари, ишлари билан ҳам қизиқиш, айниқса ёзги каникул пайтларида яйраб, қувнаб дам олишларига ғамхўрлик қилиш мактаб педагогик коллективининг, ота-оналарнинг, бутун жамоатчиликнинг асосий вазифаларидан биридир.

Бизнинг қишлоғимизда, Фрунзе номли колхозда, битта ўн йиллик, иккита саккиз йиллик мактаб бўлиб, уларда колхозчиларнинг мингга яқин фарзанди таълим-тарбия олаётир.

Мана, бу йилги ўқув йили ҳам тугади. Энди нури-дийдаларимизнинг ёзги дам олиши кўнгилли ўтиши учун барча тадбирларни кўришга тўғри келади.

Шунинг учун ҳам биз колхоз правлениесига қишлоқнинг энг хушманзара жойида — Бўзсув бўйидаги колхоз боғида пионер лагерини очиб беришни (аввалги икки йилда ҳам шу ерда лагерь бўлган эди) илтимос қилиб бордик. Колхоз раҳбарлари (правление раиси ўртоқ М. Эргашев) таклифимизни тўла маъқуллади. Тегишли маблағ ажратилди. 40 та янги никелли кровать, кўрпа-ёстиқ, сочиқ, спорт инвентарлари сотиб олинди. Колхоз усталари палаталар, овқатланиш хонаси, қизил бурчак ва бошқа хоналарни қуриб беришди.

Дарё бўйида, боғ қўйнида, майса гиламлар устида қишлоғимиз болалари маза қилиб дам оладилар, қувлашиб ўйнайдилар, спорт билан шуғулланишади, гулхан атрофида китоблар ўқиб, ҳикоялар тинглашади. Албатта, колхоз далаларига, фермаларга, яқинимиздаги ГЭС га, паррандачилик фабрикасига экскурсиялар уюштирамиз.

Лагеримиз бу йил камида тўрт смена дам олувчиларига хизмат қилади. Аввало, лагерда бошланғич синф ўқувчилари, сўнгра юқори синфларнинг ўқувчилари дам оладилар. Шу йўл билан камида 150-160 ўқувчининг ёзги каникулни кўнгилли ўтказишига эришамиз.

Дам олишда режимга амал қилишнинг аҳамияти каттадир. Шунинг учун ҳам болалар ўринларидан туриши биланоқ, гимнастика машқлари билан шуғулланади, муздай тиниқ сувда ювиниб, нонуштага ўтирадилар, сўнгра тарбиячилар раҳбарлигида режимда белгиланган вазифаларни бирин-кетин амалга ошираверадилар.

Колхоз фельдшерлари Сафура Қормисова, Хадича Ортиқбоевалар пионерлар соғлиғининг посбони бўлсалар, I разрядли шахматчи Болтабой Пардабоев уста шахматчи бўлиш «сир»ларини ўргатади.

Лагеримиз кутубхонаси янги адабиётлар, газета ва журналлар билан бойитилди. Ҳафтада икки марта кино кўрсатилади. Дам олувчи пионер, ўқувчиларнинг бадиий ҳаваскорлар тўгараги аъзолари ҳам ўз ҳунарларини намойиш қиладилар.

Мактабларимизнинг педагогик коллективлари колхоз правлениеси, партия ва комсомол ташкилотларига, бутун жамоатчиликка суянган ҳолда азиз авлодларимизнинг ёзи қувноқ, кўнгилли ўтиши учун бутун чора тадбирларни кўрадилар.

Ҳ. ЮНУСОВ,

Калинин районидаги Муқимий номли 101-мактаб ўқитувчиси, колхоз пионер лагерининг бошлиғи.

ҒОЛИБЛАР

Юқори Чирчиқ жут-каноп заводининг коллективи ой сайин янгидан-янги ғалабаларни қўлга киритмоқда. Бу ерда берилган план доимо ошириб бажарилияпти. Шу сабабли ҳам тўқимачилик саноати касаба союзлари область комитети ва область пахта-жут каноп тайёрлаш трестининг кўчма Қизил байроғи шу коллектив қўлида.

Ишчилар байроқни қўлдан бермаслик учун ҳаракат қилишаяпти. Улар тўрт ойлик планни муддатидан олдин бажариб, пландан ташқари қўшимча равишда минглаб тонна сифатли тола ишлаб чиқардилар. Планни ошириб бажаришда О. Исмоилов, Ф. Мўстафоева, М. Ганчирова каби ишчилар бошқаларга намуна бўлишмоқда.

М. ИСМОИЛОВ.

МИНГТЕПА МАРДЛАРИ

Ленин номли колхознинг хилма-хил меваларга тўла шингил ҳосилли гўзал боғи. Ҳосил мўллигидан барглари кўринмай қолган шохларда ярми сариқ, ярми қизил ёқут маржондек гилослар ғуж-ғуж бўлиб турибди. Бу боғ яқиндагина республикамизда меҳмон бўлган украиналик дўстларимизда катта таассурот қолдирди. Санъаткорлар етилиб пишганидан товланиб, кўзни қамаштирадиган гилосга ишора қилиб:

— Мана санъат! — дейишди ҳаяжон билан, — боққанингда завқингни оширгандан, илҳомингни жўш урдиргандан кейин санъат бўлмайдими? Деҳқончилик ҳам катта санъат!

Тўғри айтишди улар. Бу колхозда деҳқончиликнинг сир-асрорини билган санъаткор деҳқонлар оз эмас. Колхозда тоғтошдан олтин ундираётган миришкор деҳқонлар борки, уларнинг қалами теккан ерда гул унади. Юсуфбой Жўраев деганда ҳар бир колхозчининг чеҳрасида яхши қўшиқ тинглагандагидек чиройли табассум пайдо бўлиши нимадан? Юсуфбойнинг ўтюраклиги ва ишни қойиллатиб қўйганлигидандир. «Бизнинг Фарҳодимиз», дейишади уни колхозчилар. Мингтепадай жойни измига солган баҳодиримиз!

Мингтепа деб ном олган, бағрида бир умр гиёҳ унмаган, бири устига бири мингашиб ётган сап-сариқ тепаликларнинг беш юзтасини текислаб, 150-200 гектар қўриқ ерни боғ-бўстонга айлантирган, бу азамат.

Ўтган йили ўтюрак азаматларнинг ғайрат шижоатига тан берган ўжар тепалик «ол керак бўлса!» дегандай, ҳосилини тўкиб берди. Бу ерларда пландаги 10 центнер ўрнига 18 центнердан «оқ олтин» етиштирилди.

Ҳозирги кунда эса, бўлиқ ғўзалар: «бу йил мендан мўл ҳосил кутавер» дегандек, гуркираб ўсиб ётибди... Бу йил ҳар гектардан пландаги 12 центнер ўрнига, 22 центнердан «оқ олтин» етказишмоқчи, чўлқуварлар.

Колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Туроб ака Нормуҳамедов бундан уч йил олдин Пискентдаги ташландиқ ерларни ўзлаштириш ҳақида гап очганида ўтирганлар юзида «қандай бўлар экан?», «Пискент жуда олис-ку колхозимиздан», деган иккиланиш, қўрқиш аломатлари сезилди.

Ҳаётда кўпни кўрган, Улуғ Ватан уруши йилларида оловли жангларда тобланган, жангда Ватанга садоқати, жасурлиги билан танилгани учун бир неча орден ва медаллар билан мукофотланган Юсуфбой Жўраев:

— Менга топширинг шу вазифани, — деди камтарлик билан, — пахтачиликда ҳам бир кучимизни синаб кўрайлик.

Колхоз бўйича сабзавот ҳосили етиштиришда яхши иш кўрсатгани учун энг юксак мукофот — Ленин ордени билан тақдирланган, деярлик ҳар йили Москвага, Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига бориб келаётган бу одамнинг гапига ишонса бўлар эди.

— Майли Юсуфбой, ишга киришинг! — деди раис.

Шундай қилиб Юсуфбой зиммасига ниҳоятда масъулиятли вазифани юклаб олди. Юклашга юкладию, бу ёғига қизиқ ҳолатга тушиб қолди.

Иссиқ уй-жойини ташлаб, Пискентга бориб ишлашга ким ҳам рози бўлар эди дейсиз? Одамларни қаердан топади? Ахир Юсуфбой қўриқ ерни ёлғиз ўзи очолмайди-ку. Дўпписини ерга қўйиб, роса ўйлади. Колхоз тракторчиси Баҳром Раҳмонов унинг жонига оро кирди.

ЛАВҲА

— Сиз билан мен бораман, Юсуфбой ака! — деди у.

Юсуфбой четдаги таниш-билишларини Пискентга оиласи билан кўчиб боришни ташвиқот қила бошлади. Юқоричирчиқлик ошнаси Улкан Рустамовга бу таклиф маъқул бўлди. У ҳам ўз таниш-билишларини ташвиқот қилди. Шундай қилиб, Юқори Чирчиқдан олти оила, Бўстонлиқдан тўрт хонадан Пискентга кўчиб борди.

Колхоз бульдозерчиларидан Ғани Мирисломов, Комил Юсуфов, Абдуманноп Толиповлар «биз текислаймиз тепаликларни» дейишди. Энг аввал 380 метр чуқурликда қудуқ қазишди. Қудуқ қақроқ ерда оби ҳаёт бера бошлади. 10 оилага ўнта ажойиб уй қуриб берилди. Хонадонларни электр билан таъминлайдиган движок ўрнатилди.

Нигоҳ ташлаганда одамни ваҳима босадиган бу қақроқ тепаликни ўзлаштиришга киришган ажойиб одамлар ёнига Туроб аканинг ўзи дам-бадам келиб, далда бериб турадиган бўлди. Уларни иқтисод жиҳатдан тўла таъминлаб, ҳар томонлама рағбатлантириб турди.

Тепаликларнинг «таслим бўлмаймиз,» деб жон талашганини кўрсангиз. Бу ердаги ашаддий жангни ерни ўзлаштираётган одамларнинг ўзларигина билишади.

...Ниҳоят минг тепанинг қоқ ярми «забт» этилди. Эгатлар олинди. Ернинг қулоғига бир нима шивирлаётгандек, қатор ораларида сув жилғалари оқа бошлади. Ҳадемай куз келиб, қўриқ ер Юсуфбойлар юзини ёруғ қилди.

...Ҳозир у ерларга борсангиз, ҳавасингиз келади. Шийпоннинг олдидан бирорта йўловчи бирпасгина дам олмай ўтиб кетолмайди. Атрофига 200 туп атиргул экилган. Чаман бўлиб очилиб ётибди. Пахтадан ташқари 20 гектар боғ, 1 гектар узумзор ҳам бор... Энди бу йил худди шу ерга келган меҳмонлар, ёрдамга чиққан ҳашарчилар учун каттагина меҳмонхона қурилади. Кейин қолган беш юз тепа томон юриш бошлашади, азаматлар.

Ҳаммасидан одамни ҳайратда қолдирган нарса шуки, Юсуфбой ака Пискентдаги 10 оила аъзолари қандай нафас олаётганигача билади, улар ҳақида меҳр билан гапиради. 8 боланинг 3 километрлик масофага — Муроталн қишлоғига мактабга қатнаётгани, ўқувчиларни олиб бориб, олиб келиб қўйиш учун махсус машина ажратилгани, ўқувчиларнинг сафи бу йил кузда яна тўрт эркатой ҳисобига кўпайишигача, болаларнинг исм-фамилияларигача билади Юсуфбой ака.

Тўққизинчи бригада аъзолари ўз хушчақчақ бригадирларидан ниҳоятда мамнун. Чунки Юсуфбой ака уларнинг дилларига йўл топа олган, ниҳоятда дилкаш раҳбардир. У бригадир сифатидагина эмас, депутат сифатида ҳам одамларнинг оғирини енгил қилишга уринади. Шунинг учун ҳам у 8 сайловдан буён мунтазам депутатликка сайланиб келяпти. Тиниб-тинчимаган олов қалб бригадир деҳқонларнинг маданий-маиший ҳаётлари тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилади. Ҳамма ишни ўринлатиб, одамларнинг ишини яхши ташкил этаоладиган бу бригадирдан кўплар намуна олса арзийди.

М. ЖАЛОЛИДДИНОВА,
Орджоникидзе райони.

СУТ СОҒУВЧИ МАТЛУБА

Қачон қараманг, Матлубани фермадан топасиз. Тонг ёришиши билан у ўзининг севимли жойига келади. Сигирларини кўздан кечиради. Қандай овқатланганлиги билан қизиқади. Кейин уларни бирин-кетин соға бошлайди. Кўп вақт ҳам ўтмайди. Қанчадан-қанча челак сутга тўлади...

Мана, уч йилдирки, Матлуба колхозда сут соғувчи бўлиб меҳнат қиляпти. Биргина ўтган йилнинг ўзида у 41227 литр сут соғиб олди. Бу пландагига нисбатан 3,5 минг литр кўп эди. Матлуба эндиликда илғорлар сафидан ўрин олган. Бу йил ўтган йилдагидан ҳам кўпроқ серқаймоқ сут топшириш учун ҳаракат қиляпти.

— Мен,— дейди Матлуба, — ярим йиллик сут соғиб олиш планимни ошириб бажардим. Бундан кейин ҳам суръатни бўшаштирмайман. Йиллик сут топшириш планимни улуғ Октябрь байрами кунигача албатта бажараман.

Колхозда Матлуба каби моҳир чорвадорлар кўп. Улар ўзларига бириктилган сигирларнинг боқувини яхшилаб, улардан кўп маҳсулот олмоқдалар. Улар ўртасида мусобақа кенг қулоч ёйганлиги учун ҳам ҳар бир бош сигирдан белгиланганидан анча кўп сут соғиб олиняпти.

Р. МУРОДОВА,
Калинин районидаги Куйбишев номли колхоз.

ИШ КУНИДАН ТЎҒРИ ФОЙДАЛАНИШ КЕРАК

Нима учун одамларнинг ҳаммаси ишга тўла чиқади-ю, график бўйича иш тўла бажарилмайди? Ёки белгиланган иш нормаси нотўғрими? Колхоз правлениеси менга мана шу масалани яхшироқ ўрганиб, аниқлаб чиқиш вазифасини топширди. Мен колхоз экономисти сифатида бу ишга ўз нуқтаи-назаримдан қараб яқинлашдим. Одатда биз маълумотларда, ҳисоб-китобларда қайд қилинган рақамларга таяниб иш олиб борамиз. Далаларга деярли чиқмаймиз. Бу сафарги ишимиз бошқача бўлди. Ҳар бир ишни ўз кўзимиз билан кўриб, текшириб ва ўлчаб дафтарларга ёзиб олдик-да, таҳлил қилишга киришдик.

Энг олдин далада иш кунидан қандай фойдаланилаётганини, айрим кишиларнинг ишга муносабати қай тахлитда эканлигини аниқлаб олмоқчи бўлдик. Шунинг учун ҳар бир кишининг бир кунда қилган иши тўла ҳисобга олинди. Масалан, Йўлдош Тошев бошлиқ звено аъзоси А. Ўлжабоеванинг бир кунлик иши қуйидагича бўлди. Ўлжабоева соат 8 дан 45 минут ўтганда ишга келди. Соат 12 дан 30 минут ўтганда овқатга чиқди. Овқатланиб, дам олиш учун 4 соат-у 10 минут кетди. Соат 4 дан 40 минут ўтганда ишга тушди. Соат 7 дан 25 минут ўтганда ишдан чиқиб кетди. Унинг фойдали иш куни 3 соат-у 53 минут бўлди, холос.

Биз 10 звенодаги ҳар бир колхозчининг иш кунидан қандай фойдаланаётганини шу тахлитда бирма-бир текшириб чиқдик. Иш кунидан тўғри фойдаланиб, ҳалол ишлаётганларни ҳам, кўз кўрсин учун далага чиқиб, дуруст ишламаётганларни ҳам аниқладик.

Бу факт колхоз правлениеси томонидан берилган график тўғри эканлигини, унинг бемалол ошириб бажарилиши мумкинлигини кўрсатди. Фақат айрим кишилар кўпчилик паноҳида қўл учида ишлаб юрганликлари колхознинг умумий ишига ҳалақит бераяпти.

Бу факт яна қишлоқ хўжалигида иш кунини зичлаштириш катта аҳамиятга эга эканлигини, бу соҳада жиддий кураш олиб бориш зарурлигини кўрсатади.

Колхозларда ишчи кучлари етишмаслиги тўғрисида кўп гап-сўз бўлади. Бироқ мавжуд ишчи кучларидан яхшироқ фойдаланиш тўғрисида жуда юзаки ўйланади. Одамлар далага чиқса, ғўза оралаб юраверса хурсанд бўлиб кетаверадиган раҳбарлар ҳали оз эмас. Бизнинг текширишимиз шуни кўрсатдики, одамларнинг далага чиққанигина кифоя қилмайди. Ҳар бир киши далага чиқиб қанчалик фойдали иш қилгани аҳамиятли. Шунинг учун вақти-вақти билан шу хилда текширишлар ўтказиб туриш фойдадан ҳоли бўлмайди. Қишлоқ хўжалигида тўла иш куни учун кураш жуда зарур, жуда муҳим ва жуда актуал масала.

Тўғри, ҳозир колхозчиларни моддий рағбатлантириш тадбирлари амалга оширилаяпти. Ҳар бир колхозчига ер ажратиб берилиб, уларнинг шахсий жавобгарликлари кучайтирилаяпти. Бироқ, айрим кишилар кўрилаётган бундай тадбирларнинг моҳиятига ҳали тўла тушуниб етганларича йўқ. Шунинг учун бу соҳада чидам билан, эринмай иш олиб бориш, баъзи кишиларнинг камчиликларини ўз вақтида кўрсатиб туриш катта тарбиявий аҳамиятга эгадир.

Бизнинг фикримизча, одамларни меҳнатга рағбатлантириш, тарбиялаш фақат партия ташкилотининг, агитаторларнинг ишигина эмас. Бу соҳада колхоз экономистлари ҳам жуда катта таъсирли ишлар қилишлари мумкин. Бу одамларнинг ишга муносабатини яхшилашга катта ёрдам беради. Наридан-бери кўз кўрсин учун қўл учида ишлайдиган кишилар устидан назорат кучаяди. Шунинг учун биз экономистлар меҳнат интизомини мустаҳкамлашда, тўла иш куни учун курашда хўжаликка ёқиндан ёрдам беришимиз керак.

Н. А. ЮГАЙ,
Ўрта Чирчиқ районидаги «Коммунизм» колхозининг экономисти.

ФОТО ЛАВҲАЛАР

«ҚИБРАЙ» боғдорчилик ва узумчилик совхозининг деҳқонлари ёш мевали дарахтларнинг қатор ораларига беда экkан эдилар. Барча майдонларда мўл пичан ҳосили етиштирилди. Шу кунларда беда ўрим-йиғими қизғин давом эттирилмоқда. Чапдаги суратда беда-ни ўриш пайти.

Р. Шамсиддинов фотоси. (ЎзТАГ).

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ район Совети ҳузуридаги депутатлар хонаси ҳамиша гавжум бўлади. Бу ерда район Советининг депутатлари қатъий график бўйича меҳнаткашларни қабул қиладилар. Уларга тегишли ёрдам кўрсатадилар ва маслаҳат берадилар. Ўнгдаги суратда: Юқори Чирчиқ район Советининг депутати ўртоқ Б. Нуров (ўнгдан биринчи) меҳнаткашлар билан суҳбатлашмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

БОҒЧА ҚАЧОН ОЧИЛАДИ?

Бу йил 3-«Далварзин» совхозининг пахтакорлари она-Ватан хирмонига 3855 тонна «оқ олтин» тўкиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Пахтакорлар ҳар бир кун ва соатдан унумли фойдаланиб, қатор ораларига ишлов беришни кучайтиришяпти. Бўлим, участка ва звеноларда зиммага олинган юксак мажбуриятни бажариш юзасидан социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Саид Муродов, Умурзоқ Аҳмедов ўртоқлар бошқараётган бўлимларда айниқса иш қизғин. Деҳқонлар ниҳолларни меҳр билан парвариш қилишиб, тезда ҳосилга киритиш учун ҳаракат қилишяпти. Бу бўлимларда меҳнат интизоми анча яхши йўлга қўйилган. Пахтакорларнинг барвақт далага чиқишиб, кеч ишдан қайтишади. Кундалик чопиқ, культивация ва суғориш бўйича берилган топшириқ анча ошириб бажариляпти.

Лекин совхознинг ҳамма ерида ҳам пахтакорлар учун тўла шарт-шароит яратиб берилмаган. Айниқса, болалик аёллар учун қулайлик туғдирилмаган. Кўчма яслилар ташкил этилмаган. Бундай аҳволни совхознинг 5-бўлими мисолида ҳам кўриш мумкин. Бўлимнинг участка ва звеноларида ҳалигача биронта ҳам дала шийпони йўқ. Шу сабабли кўпгина ишчилар тушлик дам олиш вақтларида уйларига бориб келишяпти. Баъзан эса, ишнинг иккинчи ярмида далада ҳеч ким кўринмай қоляпти. Шоди Норматов, Қолдибой Эшонқулов, Анда Хўжанов, Салибой Қўзибоев, Эшмон Дўлибоев, Жумабой Эшонқулов ўртоқлар бошчилик қилаётган участка ва звеноларда болалар боғчаси ва яслиси ташкил қилиш ҳақида анчадан бери гап бўладию, аммо амалга ошмайди.

Совхоз маъмурияти ишчиларга меҳнат шароити яратиб бериш ҳақида ўйлаб кўрармикан?

А. ЭГАМҚУЛОВ,
И. ХУШБЕКОВ.

ЭҲТИЁТ ШАРТ

Ғалла ўрим-йиғими бошланди. Деҳқонларимиз олдида мўл ҳосилни нес-нобуд қилмай тезроқ йиғиб-териб олиш вазифаси турипти. Ота-боболаримиз: ноннинг ушоғи ҳам нон, дейишади. Бу ҳикматли нақлга амал қилиш керак.

Саратоннинг иссиқ кунлари бошланяпти. Маълумки, Ўзбекистонда, шунингдек, Ўрта Осиёда июнь, июль ойлари жуда иссиқ бўлади. Арзимаган бир эҳтиётсизлик ёки бепарволик натижасида кўнгилсиз ҳодиса рўй бериши ва ёнғин чиқиб, кўплаб ғалла нобуд бўлиб кетиши мумкин. Бундай кўнгилсиз воқеалар ўтган йили ҳам содир бўлганини эшитгансиз, балки. Юқори Чирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхознинг Хондайлиқ участкасида эҳтиётсизлик натижасида қуруқ ўтга ёнғин тушди. Шамол алангани кучайтириб, ғалла ўримига олиб урди. Колхозчиларнинг жасорати ва ўт ўчириш командаларининг вақтида етиб келиши туфайли ёнғин тезда ўчирилди.

Ғарамларда ёнғин чиқмаслиги учун барча чора-тадбирларни олдиндан кўриш лозим. Кеча-кундуз навбатчилик қилиш ва кузатиш шийпонлари қуриш, пунктлар ташкил этиш дастлабки чоралардан биридир. Хирмонда ва далада ишлаётган ғаллакорларга ёнғин хавфсизлиги тадбирлари ҳақида тушунтириш фойдадан ҳоли эмас.

Ғалла ўрилаётган ва янчилаётган жойларда чекиш қатъиян ман этилади. Чекиладиган жой эса, чўп-хаслардан тозаланиши, папирос қолдиқларини ташлаш учун алоҳида чуқурча ўйиш ҳамда сувли бочкалар ҳам қўйилиш лозим. Ошхоналар эса хирмондан камида 200 метр нари бўлиши керак.

Трактор, комбайн ва автомашиналар тузатилган бўлиши ва уларга учқун ўчирадиган трубалар ўрнатилиши керак. Ёнғинга йўл қўймайлик, донимиз — бойлигимиз, ғалламизнинг бир бошоғи ҳам нобуд бўлмасин.

Р. ИЛЕСОВ,
область ижроия комитети жамоат тартибини сақлаш бошқармасининг ўт ўчириш бўлими инспектори.

САНЪАТ ХАБАРЛАРИ

«БАҲОР» — ҚИРҒИЗИСТОНДА

Давлат мукофотининг лауреати, СССР халқ артисти Мукаррама Турғунбоева бадиий раҳбарлигидаги ўзбек давлат «Баҳор» халқ рақс ансамблининг ижодий коллективи Ўзбекистон ва Қирғизистон бўйлаб бир ойлик гастролга йўл олдилар. «Баҳор» Уш, Жалолобод, Андижон, Наманган, Фарғона, Ленинск, Марғилон шаҳарларининг маданият ва истироҳат боғларида, колхоз ва совхозларида бўлиб 30 дан ортиқ концерт беради.

УКРАИНА БЎЙЛАБ

Ўзбекистон ССР халқ артисти Ботир Зокиров бадиий раҳбарлигидаги эстрада оркестри, шунингдек, Ўзбекистон давлат филармониясининг эстрада оркестри қардош Украина ССР бўйлаб гастролга жўнаб кетдилар. Янги тайёрланган репертуарларда ўзбек, украин композиторларининг куй-қўшиқлари билан бир қаторда СССР ва чет эл халқларининг асарлари ҳам бор.

ДОРБОЗЛАР

Шу кунларда пойтахтдаги А. С. Пушкин номли маданият ва истироҳат боғининг ёзги театр биноси томошабинлар билан гавжум. Бу ерга Қўқон шаҳридаги Фурқат номли паркнинг 12 нафар дорбозлар коллективи келишган. Дорбозлар группасига Хошимжон Абдуқодиров бошчилик қилади. 6 ва 7 яшар Қосимжон Абдуқодиров билан Давлатхон Қодирова дор устида ўйнаганда томошабинлар уларга қойил қолишди.

Ваҳобжон Қодиров билан Одилжон, Обиджон, Муҳаммаджон Қосимов группасининг дор тагидаги ёғоч оёқ ва тош ўйинлари ҳаммани кулдирса, сурнай-ноғораларнинг ёқимли садолари кишиларга ором беради. Ўрта мактабларда ўқув йилининг тамом бўлиши муносабати билан паркда Октябрь район саноат корхоналари қошидаги маданият уйи бадиий ҳаваскорлари коллективларининг, шунингдек, пойтахт санъат усталарининг иштирокида мавсум плани бўйича традицион халқ талантлари байрами ўтказилди.

Н. ИНОҚОВ.

ПОЙТАХТИМИЗ ОБОД, ОЗОДА БЎЛСИН!

«Агар мендан республика пойтахти Тошкент тўғрисида қандай таассуротларга эга бўлганлигимни сўрасалар, — деган эди Франция миллий кенгашининг депутати С. Гранье, — мен, Тошкент кўкаламзор шаҳар, гуллар шаҳри, дўстлик ва тинчлик шаҳри деб жавоб берган бўлур эдим». Республикамиз пойтахтига келиб кетаётган чет эллик кишилардан Шарқ машъали — севимли Тошкентимиз шаънига айтилган ана шундай илиқ сўзларни кўп эшитиш мумкин. Бундай мақтовлар ҳар бир тошкентлик қалбида ўз шаҳрига нисбатан чексиз ғурур ва ватанпарварлик меҳри уйғотади.

Тошкентимиз қисқа вақт ичида ҳар жиҳатдан юксалганлигига ҳатто чет эллик меҳмонларнинг ҳам тан бераётганлиги бежиз эмас. Инқилобдан илгари кўримсиз, кичкинагина бир шаҳарча бўлган Тошкент бугун шунчалик ўсиб, юксалиб кетдики, унга ҳар қанча ҳавас қилса, фахрланса арзийди. Ҳа, пойтахт тобора обод ва гўзал бўлиб бормоқда. У ҳозир Иттифоқимизнинг йирик саноат, маъмурий ва маданий марказларидан бирига айланган.

Тошкентда 400 га яқин йирик саноат корхонаси бўлиб, бу корхоналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар Иттифоқимиздан ташқари жаҳоннинг 65 мамлакатига юборилмоқда. Тошкент тўқув станоклари, пахта териш машиналари, экскаваторлари, компрессорлари ва кабель маҳсулотлари дунёга машҳуру-манзур.

Ҳозир ҳар йили пойтахтимизда илгари 15-16 йил мобайнида қурилган миқдорда уй-жой майдони қад кўтармоқда. Бу уйларда кишиларимизнинг яхши яшашлари учун барча шарт-шароитлар муҳайё қилинган. Сўнгги йилларда кўплаб йирик бино ва иншоотлар тикланди. Янги қурилган стадионлар, меҳмонхоналар, кинотеатрлар, сон-саноқсиз уй-жой, маданий-маиший бинолар — ҳамма-ҳаммаси шаҳримиз ҳуснига-ҳусн қўшиб турибди.

Тошкент шаҳри қурилиши — унинг архитектураси, планлаштирилиш ва ободонлаштириш масалаларига эътибор кучайтирилмоқда. Тез суръатларда Чилонзор, Оқтепа, Болгар огороди, Ново-Московский, Высоковольтный ва бошқа уй-жой массивлари бунёдга келди.

Ўтган юбилей йилимизда пойтахтни ободонлаштириш соҳасида мисли кўрилмаган жуда катта ишлар қилинди. Навоий кўчаси бетонланди, Театр майдонида марказий универмаг, «Пахтакор» стадиони ёнида Санъат саройи, Марказком биноси, Чилонзорда савдо маркази, «Ғалаба» истироҳат боғида Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси, Ўзбекистон кўчасида тоннель, Карл Маркс кўчасида осма йўл ва бошқа кўпгина объектлар қурилди.

Тошкент ўсиш, улғайишда. Келажакда шаҳар марказининг архитектураси, — бадиий сифати янада яхшиланади. Марказда кўпқаватли бинолар, янги хиёбонлар бунёд этилади.

Азиз ва жонажон пойтахтимизни гўзаллаштиришда шубҳасиз салмоқли ютуқларни қўлга киритмоқдамиз. Бироқ бугун биз муҳтарам газетхонлар эътиборини бошқа нарсага, шаҳримиз ҳуснига тушаётган доғларга, ютуқлар қаршисида турган сояларга қаратишни истар эдик. Ана шу хира томонлар, шаҳримиз ҳуснбузарлари тўғрисида ошкора гап юритмоқчимиз.

Навоий кўчамиз хўб гўзал бўлди. Бетон ётқизилиб, равон қилинди. Хадрага қараб кетаверишда ўнг томондаги бир-биридан чиройли биноларга қаранг-а. Кўзингиз қувонади. Энди бир чап томонга назар ташлаб кўринг: эски анҳор бўйларига. Ахлатхонага айланиб кетибди-ку. Уни кўриб ранжимасдан бўладими киши!

ТОШКЕНТЛИКЛАРГА ОЧИҚ МАКТУБ

Баъзан туппа-тузук саҳндан ўтиб кетаётиб, хунук манзаранинг гувоҳи бўлиб қоласиз. Ён-атроф ифлос: папирос қолдиқлари, ҳар хил қоғоз, пўчоқлар сочилиб ётибди. Бундай манзарани ҳатто кишиларимиз хордиқ чиқарадиган Театр ёки Комсомол, Охунбобоев ёки Калинин майдонларида ҳам кўриш мумкин. Нега шундай? Ўз қадрдон шаҳрининг тузини ичиб тузлиғига тупираётган беадаб кимсанинг қўлидаги қоғозни рўпарасидаги ахлатдонга эмас, пок кўчага, хиёбонга, майдонга ташлагани оқибати эмасми бу.

Бир вақтлар шаҳримиз ариқларида тиниқ сувлар оқарди. Эндичи? Нега сувларимиз лойқаланиб қолди? Ариқ-зовурларга, анҳорларга ахлат оқизаётган, ювинди тўкаётган, тиниқ сувни булғатаётган ким ўзи? Қайси ташкилот?

Ҳар йили кўкламда кўчага чиқиб, яхши ният билан кўчат экамиз. Баъзан бу кўчатларимиз кўпўтмай қуриб қолади. Ниҳоллар увол бўлади. Келаси йили эса қуриганини суғуриб ташлаб, ўрнига янгисини экамиз. Нега? Кўчат экдик, энди бўлди, ўзи ўсаверади деймиз-да, унга қарамаймиз, вақтида сув қуймаймиз, тагини юмшатмаймиз. Кейин қуриб қолади. Бу яқин орада Энгельс кўчасининг янги қурилган қисмидан юрдингизми? Кўчанинг икки бетига қатор қилиб ўтқазилган ниҳоллар қуриб ётибди-ку. Кўчатларни қайси ташкилот эккан, нега энди қарамай қўйди? Бунақада шаҳримизни янада ободонлаштириб бўладими?

Бизда обод ва кўркам маҳаллалар кўп. Аммо баъзиларидан ўтсангиз, гапнинг очиғи таъбингиз хира бўлади. Кўчалари, майдонлари ифлос, гўё ахлатхона дейсиз. Аҳоли яшайдиган даргоҳга сира ўхшамайди. Шу маҳалла аҳли ва унинг комитети ана шундай ҳолатни кўрабилатуриб, ҳеч бир тадбир белгиламайди. Бунинг ўрнига маҳалламизни тозалаб беринг, деб тегишли ташкилотларга кетма-кет турли қоғозлар, шикоятлар жўнатаверишади. Маҳаллани озода тутиш ўзларининг қўлларидан келмайдими? Албатта келади.

Шаҳарни саночистка ёки ободонлаштириш ташкилотларининг камсонли ишчи-хизматчилари кучи билангина озода, саришта ва батартиб сақлаш мумкин эмаслигини ҳамма яхши билса керак. ШУНИНГ УЧУН БИЗ СИЗЛАРГА МУРОЖААТ ЭТАМИЗ, АЗИЗ ТОШКЕНТЛИКЛАР! ПОЙТАХТИМИЗНИ ГАРД ЮҚТИРМАЙ ПОК ВА ОЗОДА САҚЛАШ ЎЗ ҚЎЛИМИЗДА. ШЕЪРИМИЗДА ВА ҚЎШИҚЛАРИМИЗДА КУЙЛАНГАН ШАҲРИ АЗИМИМИЗ ЧИНАКАМ НАФОСАТНИНГ МУЖАССАМ ЎРНАГИ БЎЛМОҒИГА МУЯССАР БЎЛАЙЛИК!

Халқимизнинг ҳашар деган азалий яхши анъанаси бор. Келинг, тез-тез ҳашарлар уюштириб, кўчаларимизни, майдон ва хиёбонларимизни тозалаб турайлик. Бу ишларга жамоат ташкилотлари, уй-жой бошқармалари, маҳалла комитетлари бош-қош бўлсинлар.

СЕНГА МУРОЖААТ ҚИЛАМИЗ, АЗИЗ ТОШКЕНТЛИК ЎРТОҚ! Ўзинг яшайдиган ҳовлингни, юрадиган кўчангни, ишлайдиган жойингни озода тут! Тошкентимизни ифлос қилувчиларга қарши кураш, булғатишга йўл қўйма, озодалик ва тозалик жонкуяри, ўз шаҳрингнинг ватанпарвари бўл! ОЗОДАЛИК — САЛОМАТЛИК ГАРОВИ эканлигини унутма.

ЖАМОАТЧИЛИК, СИЗГА МУРОЖААТ ҚИЛАМИЗ! Пойтахтимиз жамолига доғ тушмасин. Уни пок ва тоза тутиш ўз қўлимизда. ШАҲРИМИЗНИ ЯНАДА ОБОД ВА ОЗОДА ҚИЛИШ — ҲАР БИР ТОШКЕНТЛИКНИНГ ВАТАНПАРВАРЛИК ВА ЖОНАЖОН ИШИ БЎЛМОҒИ ЛОЗИМ.

Мақсуд ШАЙХЗОДА,
ёзувчи

Мўътабар ИБОДОВА,
Тошкент Давлат медицина институтининг ассистенти, медицина фанлари кандидати.

Ҳожи ҚОСИМОВ,
159-қурилиш тресги сувоқчилар бригадасининг раҳбари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Пионер ва ўқувчилар соя-салқин боғ-роғлар бағрига жойлашган лагерларда хушчақчақ дам олишмоқда. Оржоникидзе районидаги Хондайлиқ қишлоғида очилган «Спутник» пионер лагери ҳам шу кунларда ўғил-қизлар билан гавжум. Бу ерда машинасозларнинг 300 дан ортиқ ўғил-қизи ёз гаштини суряпти. Улар экскурсияларга чиқишади, қизиқарли ўйинлар билан машғул бўлишади. Чапдаги суратда шу лагерда дам олаётган бир группа болаларнинг походга жўнаб кетишаётганини кўриб турибсиз.

Мана бу ўнгдаги сурат эса хор коллективининг репитиция вақтида олинган. Бу хорга «Узбекхиммаш» заводининг 3-цехи ишчилари актив қатнашишяпти. Унинг репертуарида анчагина номерлар бор. Хор коллективи корхонада концертлар кўрсатмоқда. Уларнинг бу хизматидан корхона ишчилари хурсанд бўлишяпти.

О. Левак фотолари.

ОНА МАДҲИЯСИ

«Она бўлмаганда инсон бўлармиди!
Она бўлмаганда жаҳон бўлармиди»

Ҳа, инсон боласи дастлаб она деб тилга киради. Ҳали эсини танимасданоқ онасига талпинади. Фарзанднинг ақли қанчалик барқамол бўлиб борса, у она қадрини шунчалик чуқурроқ ҳис этаверади.

Инсонга ҳаёт бахш этган, уни юксакликка ундаб қанот бағишлаган она мадҳияси ҳар бир шоирнинг қалбига илҳом, қўлига қалам тутқазади. Она мадҳияси мангудир.

Шоир Ёнғин Мирзонинг «Менинг қуёшим» деб аталган лирик композицияси ҳам ана шу ҳисларни баён этади. Яқинда Узбекистон Давлат эстрада театри биносида композициянинг кўриги бўлди. Шоир ўзбек аёлининг бахти, қора ўтмишини ҳам, Улуғ Октябрь революцияси бўронларининг ҳайқириғини ҳам, Улуғ Ватан уруши йилларида оқ ювиб, оқ тараб Ватан мудофаасига йўллаган, ҳозирги кунда ойга парвоз этишга тайёр турган табаррук инсон — онани чуқур самимият ва жўшқин қалб ҳарорати билан мадҳ этади. Асарнинг поэтик сатрлари ҳам, наср жумлалари ҳам бир-бирига шу қадар боғланиб кетган ва фикр узвийлигига эгаки, муҳлислар диққат ва ҳаяжон билан тинглади уни.

Асарнинг муваффақиятли чиқишида санъаткорлар маҳоратини алоҳида таъкидлаш керак. Композицияни саҳналаштирган Узбекистон ССР халқ артисти, режиссер Шариф Қаюмовнинг маҳорати дарҳол кўзга ташланади. Асар муқаддимаси «Наврўз» куйи билан бошланади. Сюжет тараққиётига боғлиқ равишда ижро этиладиган куй ва қўшиқлар ўз ўрнига қўйилган. Бу билан композициянинг таъсир кучи ва ҳаётийлиги янада ошган. Режиссер «Танавор», «Дутор баёти», «Бахт қўшиғи» (Коммуна Исмоилова ижросида), «Онам дерман» (Фахриддин Умаров ижросида), «Куйгай» (Юнус Ражабий ижросида), «Яша шўро» (Насим Хошимов ижросида) «Мирзачўл ёр-ёри» (Муҳаббат Шамаева ижросида) каби куй ва қўшиқларни танлаган. Бу билан давр руҳи чуқур ва ҳаётий очилган.

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистка, бадиий сўз устаси Муҳаббат Мусаева текстни маҳорат билан ўқийди. Унинг овозида ҳам, ҳаракатларида ҳам асар мазмуни яхши акс этади.

«Менинг қуёшим» лирик ва бадиий композициясининг кўригида қатнашган тингловчи ва томошабинлар асарнинг баъзибир ютуқ ва камчиликлари ҳақида ўз мулоҳазаларини билдирдилар.

Ёнғин Мирзонинг бу асари кўпчилик шеър шинавандаларига манзур бўлишига ишончимиз комил.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Ф У Т Б О Л

ПЕШҚАДАМЛАР МАҒЛУБИЯТИ

Мамлакат чемпионатининг якшанба кунги матчлари пешқадамлар мағлубияти билан характерли бўлди. Чунончи, Москванинг ЦСКА командаси «Локомотив» футболчиларига 0:1 ҳисобида ютқазди. Бу армиячиларнинг мавсумдаги биринчи мағлубиятидир. Тўпни ўйин тугашига икки минут қолганда Сягин киритди. Мамлакат чемпиони Тбилиси динамочилари эса ўз майдонида москвалик клубдошларидан енгилдилар. (Ҳисоб 1:2).

Куйбишевда бўлган матчда Минск динамочилари маҳаллий «Крилья Советов»ни 2:1 ҳисобида енгдилар. «Нефтяник» «Зенит» командаси дарвозасига бир тўп киритиб, икки очко олди.

ЖАҲОН ЎТГАН ҲАФТА ИЧИДА

САНТО-ДОМИНГО: ВАТАНПАРВАРЛАР САБОТ-МАТОНАТИ

Ўтган ҳафта ичида Доминикана Республикасида муҳим ўзгаришлар бўлмади. Вашингтон Америка денгиз пиёда аскарларидан бир неча минг киши Санто-Домингодан олиб чиқиб кетилди, деб довруқ солган эди. Бу ҳол Қўшма Штатларнинг ана шу кичкина республикани оккупация қилиб туриш характерини сира ҳам ўзгартирмади (бу аскарлар Американинг яқин жойларда турган ҳарбий кемаларига кўчирилди, холос). Латин Америкасидаги бир неча мамлакатнинг кичик отрядлари Америка босқинчиларининг йигирма минг кишидан иборат армиясига қўшилди. Бу армияни Америка давлатлари ташкилотининг чўлтоқ байроғи билан ниқоблаш иложини топа олмаётирлар.

АҚШнинг ўзига итоат қилувчи ҳукуматни вужудга келтириш мақсадида ишлатаётган найранглари ватанпарварларнинг қаттиқ қаршилигига дуч келиб, барбод бўлмоқда. Американинг махсус вакили Э. Банкер Америка давлатлари ташкилотининг Доминикана Республикасидаги комиссиясига бошчилик қилмоқда. Э. Банкер «масалани сиёсий жиҳатдан ҳал этиш йўлларини қидириб топиш» соҳасидаги ишлар бундан бир ой аввалдагидек ҳозир ҳам илгари силжимади. Франс Пресс агентлиги Санто-Домингодан олган хабарида доминиканаликларнинг кўпчилиги 1963 йилдаги конституцияга қайтишни ёқлаб чиқмоқда ва Кааманьо ҳукуматини қўллаб-қувватламоқда. Ватанпарварлар астойдил ҳаракат қилмоқдалар. «Елкасига милтиқ ёки автомат осиб олган қўзғолончи, — деб ҳикоя қилади Франс Пресс агентлигининг мухбири, — халқ орасидан чиққан кишидир. У кўп нарсани талаб қилмайди. Одамлар уларни овқат билан таъминлаш тўғрисида ғам емоқдалар... Конституциячилар қўзғолони бошлаганига 41 кун бўлди. Аммо Кааманьонинг шаҳар қуйи қисмидаги лагерида чарчашдан асар ҳам йўқ. Кааманьо лашкарининг аъзолари аввалдагидек ҳозирда ҳам шижоатлидирлар...»

АҚШнинг Доминикана Республикаси ички ишларига қуролли аралашуви тўғрисидаги масала ўтган ҳафтада Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгашида яна қараб чиқилди. Совет Иттифоқининг баёноти 3 июндаги мажлисда ўқиб берилди. Хавфсизлик Кенгашининг кўпчилиги ана шу баёнотда илгари сурилган масалаларни, хусусан «Америка мамлакатлараро қуролли кучлар»ни вужудга келтиришдан кузатилган асл мақсадларни фош қилиб ташлаган далилларни қўллаб-кувватлади. Баёнотда кўрсатиб ўтилганидек, ана шу қуролли кучлар АҚШнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг асосий принципларини бузиб, бошқа давлатларнинг ички ишларига жандармчиларча аралашиш қуролидан бошқа бир нарса эмас. Совет вакили Вашингтон Америка интервенциясини Америка давлатлари ташкилоти билан биргаликда қилинаётган ҳаракат, деб кўрсатишга уринаётганлигини таъкидлади ва бу интервенция зўр маккорлик билан қилинаётган қабиҳ жабрзулмдан иборат, деди. Совет вакили интервенцияга чек қўйишни талаб қилди.

Бутун дунёда Доминикана халқи билан бирдамлик ҳаракати кучайиб бормоқда. Европа капиталистик мамлакатларидаги 18 коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг яқинда Брюсселда бўлиб ўтган кенгаши Доминикана Республикаси халқига қарата мурожаат қабул қилди. Кенгаш бу мурожаатида Америка Қўшма Штатларининг қонли интервенциясини қоралайди ва халқнинг асосий эркинликларни сақлаб қолиш учун, ўз мамлакатининг мустақиллигини ҳурмат қилишлари учун қаҳрамонона олиб бораётган курашини табриклайди.

БОНН: ИЗИДАН ЧИҚИБ ҚОЛГАН ИТТИФОҚ

Ташқи сиёсат масалалари билан шуғулланувчи комментаторлар канцлер Эрхарднинг АҚШга қилган сафарига якун ясашга улгурмасданоқ бошқа бир воқеа — президент де Голлнинг Боннга қиладиган сафари уларнинг эътиборини ўзига жалб этди. Ҳар иккала воқеа ўртасида муайян боғланиш бор. Кўп кишилар Эрхарднинг Америкага қилган сафарини де Голль билан учрашишга тайёргарлик кўришдан, Бонн раҳбарининг ўз позицияларини Вашингтон ёрдами билан мустаҳкамлашга уринишидан далолат беради деган фикрни изҳор қилган эдилар. Бунга эришиш унча қийин бўлмади.

АҚШ ҳукмрон доираларининг халқаро кескинликни кучайтириш йўли Ғарбий Германия милитаристлари ва реваншчиларининг айни муддаосидир. Эрхард Америка президенти билан учрашганидан кейин «Вельт Амзонтаг» газетасида босилган суҳбатида Жонсон билан мен «халқаро аҳволга баҳо беришда тамомила бир хил фикрдамиз» деб таъкидлади. Канцлер АҚШнинг Жанубий Вьетнамдаги агрессив сиёсатини бажонудил қўллаб-қувватлади ва менинг ҳукуматим Вашингтон кўраётган тадбирларни «жуда яхши англайди» деб уқтириб ўтди. Америка Қўшма Штатлари халқаро майдонда тобора яккаланиб қолаётган ва унинг хатарли сиёсатини ҳатто НАТОдаги баъзи иттифоқчилари, хусусан Франция очиқдан-очиқ қоралаётган бир пайтда Бонннинг бу сиёсатни қўллаб-қувватлаши Вашингтон арбоблари учун муҳимдир, албатта.

Вашингтон арбоблари ҳам тўрт-беш мамлакатдан иборат «атом комитети»ни — НАТОнинг ўзига хос ядро директоратини вужудга келтириш тўғрисидаги таклифи билан Бонн милитаристларини хурсанд қилдилар. АҚШнинг мудофаа министри Макнамара ана шу таклифни илгари сурган эди. Бу режа Германия Федератив Республикасига қўл келганлигини ва Германия Федератив Республикасининг ядро бомбасига бўлган иштаҳасини қондиришга интилиш натижасида илгари сурилганлигини пайқаб олиш қийин эмас. Директоратнинг тўрт — беш аъзоси қаторига Ғарбий Германия ҳам киритилишига ҳеч ким шубҳа қилмайди. Бу комитетда ядро қуролига эга бўлган Англия ва Франция қандай ҳуқуқларга эга бўлса, Ғарбий Германия ҳам шундай ҳуқуқлардан фойдаланган бўлур эди. Эрхард Вашингтонда бу таклифни зўр иштиёқ билан муҳокама қилди ва де Голлнинг эътиборини ҳам шу планга жалб этишга уриниб кўрган бўлса керак.

НАТОдаги ихтилофларнинг кучайиб бораётганлиги Эрхарднинг Вашингтонда олиб борган музокараларида ўртага қўйилган асосий масалаларнинг бири бўлди. Унинг де Голль билан қилган суҳбатларида ҳам шу масала ҳақида шубҳасиз, гап бўлди. Канцлер Вашингтон билан Париж ўртасида даллоллик қилиш ёки воситачи бўлиш ролини бажаришга уринганлиги ҳам эҳтимолдан узоқ эмас.

Бонн ўз зиммасига юкланган вазифани бажонудил қабул қилиб олади ва айни вақтда у томонга ҳам, бу томонга ҳам дўқ қилиб, бу вазифадан ўз манфаатлари учун фойдаланишга ҳаракат қилади. Де Голль Боннга келишидан олдин Ғарбий Германия матбуотида Бонннинг Парижга нисбатан «тоқати тоқ бўлмоқда». Ғарбий Германия Франция билан ҳамкорлик қилишга интилади, лекин америкаликлар билан ҳали яқиндагина мустаҳкамланиб олган иттифоқ ҳисобига Францияни қўллаб-қувватлаш ниятида эмас, деб шовқин-сурон кўтарилди. «Де Голль Ғарбий Германия пойтахтига келган вақтда, — деб огоҳлантирди «Генераль-анцейгер» газетаси, — бу ерда ўз планларига аввалдагидан ҳам совуқроқ муносабатда бўлишларини ҳис этади».

Ҳар иккала мамлакат ўртасида кўп масалалар юзасидан жиддий ихтилофлар рўй берган ҳозирги шароитда изидан чиқиб қолган Бонн — Париж иттифоқида аввалги тенденциялар сақланиб қолади, деб фараз қилиш мумкин.

ВАШИНГТОН: ОҚ УЙНИНГ ЯНГИ ҚАРОРИ

АҚШнинг Жанубий Вьетнамдаги ҳарбий қўмондонлиги саккизинчи июнда Жанубий Вьетнам партизанларига қарши қуруқликда олиб борилаётган жанг операцияларида Америка қўшинларини бевосита қатнаштириш тўғрисида Вашингтондан расмий буйруқ олди. Мухбирлар давлат секретари Д. Раскка бу қарор АҚШнинг эндиликда «Вьетнамдаги урушда чинакам иштирок қилиши» дан далолат берадими деган саволни берганларида, Америка ташқи сиёсат бошқармасининг раҳбари буни тасдиқлади. Шарқи-Жанубий Осиёда, деб илова қилди у, чинакам жанглар давом этмоқда.

Шундай қилиб, Вашингтон Вьетнам халқига қарши агрессия доирасини кенгайтириш йўлида яна бир қадам қўйди. Бу қадам ғоят жиддий оқибатларга сабаб бўлиши мумкин. «Нью-Йорк таймс» газетаси бу қадамни қуйидагича таърифлайди: «Сайгонни қурол-яроғ билан таъминлаш, Жанубий Вьетнам қўшинларини жангга тайёрлаш ва уларни ҳарбий маслаҳатчилар билан таъминлаш программасини (аввалги президентлар бунга асос қўйган эди) президент Жонсон эндиликда Американинг Шарқи-Жанубий Осиёда бевосита уруш қилиш программасига айлантириб юборди».

Оқ уйнинг қарори нимадан далолат беради? Аввало, шундан далолат берадики, Вашингтон Вьетнамдаги ўз сиёсатини давом эттириш учун Вьетнамнинг жанубида Америка қўшинларини кўпайтириш ва уларни қуруқликдаги катта урушга актив жалб этишдан бошқа йўлни топа олмаётир. «Қўшма Штатлар, деб таъкидлайди инглиз газетаси «Сан», — ҳозир Вьетнамда Жанубий Вьетнам армиясига умид боғламай ўз кучлари билангина уруш қилиш каби хатарли йўлга яқин келиб қолди». Англияда чиқадиган бошқа бир газета — «Ивнинг стандарт» газетаси Вашингтоннинг қарори «Жанубий Вьетнам армияси муқаррар мағлубиятга учраса керак, деб ҳисоблаётганликлари» ни исбот қилади деган фикрни илгари суради.

Бу газеталарнинг аҳволга шу тариқа баҳо бериш учун етарли асослари бор. Америка интервентлари ва уларнинг Сайгондаги қўғирчоқлари Вьетнамда муссон ёмғирлари ёғиши олдидан зўр бериб тайёргарлик кўрган эдилар. Бу ёмғирларнинг ёға бошлаганлиги уларни яна мағлубиятга учратди. Ўтган ҳафтада Куан-Нга атрофида жазо отрядларининг уч батальонидан кўпроғи тор-мор қилинди. Шу ҳафта ичида Донг-Ксюай остоналарида Жанубий Вьетнам қўшинлари бундан ҳам даҳшатли зарбага учрадилар. Партизанлар Донг-Ксюайни бир сутка ўз қўлларида ушлаб турдилар. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бу жангда америкаликлар ҳам Вьетнамдаги бошқа ҳар қандай операциядан кўра ўлган ва ярадор қилинганлар бўлиб кўпроқ киши йўқотдилар. Американинг ҳали яқиндагина Сайгондан қайтиб келган машҳур обзорчиси Ж. Олсоп шундай деб ҳикоя қилади: Сайгон армиясининг қисмлари бу жангларда ўз шахсий составининг қарийб 70 процентидан жудо бўлиб қолди. «Америка қисмларидаги бундай талафотлар, — деб ёзади обзорчи, — бутун армияни, бутун мамлакатни жиддий оқибатлар гирдобига ташлаган бўлур эди».

Вашингтоннинг янги қарори Қўшма Штатларнинг Жанубий Вьетнамда чуқур ботқоқликка ботиб қолганликларини кўрсатади.

И. ЛАПИЦКИЙ,
В. ХАРЬКОВ

Талваса

(ФЕЛЬЕТОН-ПЬЕСА)

Қатнашувчилар:

1. Гусейн Алексерович ЖАФАРОВ — Тошкентдаги Ленин райпишторгига қарашли 44-магазин директорининг ўринбосари, 39 ёшда.
2. Каримжон ҒАФУРЖОНОВ — шу магазиннинг шофер-лотокчиси, 34 ёшда.
3. Марҳамат ҲОЖИБОЕВА — Октябрь район Уйғур кўчасидаги Писатель проездининг 4-ҳовлисида туради. 42 ёшда, юмуши — олибсотарлик.
4. Рихси МИНЯЗОВА — Сағбон кўчаси, Қўштут проездидаги 10-уйда истиқомат қилади. 42 ёшда, касби-чайқовчилик.

Бу қинғир воқеа яқин кунларда Тошкентдек шаҳри азимда бўлиб ўтган.

БИРИНЧИ УЧРАШУВ

Рихсининг ҳовлиси. Уй бекаси ўзларида. Ҳовли эшиги очилиб, Марҳамат киради.

МАРҲАМАТ — Рихсихону-Рихсихон, бормисиз? Оҳ ўргилай, уйда экансиз.

РИХСИ — Келинг (совуқ қарши олади).

МАРҲАМАТ — Мен сизни Рихси эмас, рисқ-рўз десам (кулади). Мана мен рисқ келтирдим — чой. 5 кило. Қолгани уйда. Секин-секин... дальше борамизда (иршаяди). Бугун сиз буни пулланг. Доналаб санаб оласизми, хоним?

РИХСИ — Иш ишкал. Мени ушлашиб, уйимдаги 12 килограмм чойни топиб олишди.

МАРҲАМАТ — Нима-нима, ушлашди, қуйе! (Кўкрагига туфлайди). Ҳазилинг қурсин, эс-песим чиқаёзди.

РИХСИ — (Жиддий) Сендан олганимни ёзиб кетишди. Балки ҳозир сени қидиришаётгандир.

МАРҲАМАТ — Эй, қоч-қоч, мен сени танимайман. Туҳмат қилма одамга. Ҳар ким ўзи учун ўзи жавоб беради. Нега мени оёғимдан тортасан?

РИХСИ — Нима, сендан олганим ёлғонми, мана яна ўзинг олиб келибсан.

МАРҲАМАТ — Тфу! Сени ҳам одам деб юрган эканман (тугунини олиб чиқиб кетади, бир дақиқа ўтмай ҳовлиқиб ваҳимада қайтиб киради). Рихсихон, жон Рихси, мана шуни бир ёқлик қил!

РИХСИ — Олмайман дедимми, олмайман. Кимга сотсанг сот!

МАРҲАМАТ — (Кўзлари олазарак). Бекитиб тур, айланай сандан, ҳозир сеники бўлиб турсин.

РИХСИ — Чой-пойинг бошингда қолсин, олиб йўқол!

МАРҲАМАТ — Ҳой Рихсижон бунақа эмасдинг-ку, (яширинишга жой қидиради).

РИХСИ — Чиқиб кет деяпман!

МАРҲАМАТ — (Ялиниш бефойда эканини билиб ғазаб сочади) Ҳо, энди шунақа бўлдими. Шошмай тур, сен чайқовчини. Кўрсатаман. (Тугунини Рихсининг томига отаётганида эшикдан милиция ходими кириб келади).

ИККИНЧИ УЧРАШУВ

44-магазин. Харидорлар кириб-чиқиб турибди. Гусейн Алексерович ҳиргойи қилмоқда:

ЖАФАРОВ — Яллама, яллама, яллаганим бор, Гумаштадан ошно танлаганим бор.

КАРИМЖОН — (Ҳовлиқиб киради). Хўжайин, сиз нега бепарвосиз. Рихси Марҳаматни, Марҳамат эса бизни сотиб қўйибди.

ЖАФАРОВ — Ҳа, ҳа, ҳа... Ҳеч жаҳонда киши-кишини сотадими. Қуллик замонлари аллақачон ўтиб кетган.

КАРИМЖОН — Майнавозчиликка оласиз-а, Гусейн Алексерович. Марҳамат чойни мендан олганини айтибди. Рихсиникидан 12 килограмм ўша сиздан олиб бориб берган ҳинд чойидан чиқибди.

ЖАФАРОВ — (жиддийлашади). Ҳм, чакки бўлибди, ҳа майли сеникидан чиқмаган бўлса бўптида.

КАРИМЖОН — Бизникидан ҳам икки килограмм чойни, 80 килоча шакарни, 3 қоп унни рўйхатга олиб кетишибди.

ЖАФАРОВ — А?

КАРИМЖОН — Ҳа.

ЖАФАРОВ — Мана, буниси чакки бўлибди, ука. Яхшилаб беркитсанг бўлмасмиди. (Бирпас жим қолишади) Ҳа бунисига ҳам майли. Гап шуки, Марҳамат, Рихсиларни танимайман деб, туриб оласан. Ҳеч қандай айбни бўйнингга ола кўрмагин. Унда худо урди бизни.

КАРИМЖОН — Қизиқсиз-а, Гусейн оға. анави Марҳамати яқинда чилонзорлик Комил деган «учар» йигитни бошига сув қуйдику, ахир. Комилнинг шахсий «Победа»си давлат ҳисобига ўтказилиб, ўзи тўрт йилга кетди.

ЖАФАРОВ — (ўйланиб) Комилнинг нима иш қиларди?

КАРИМЖОН — Ўша Марҳаматга пиёла олиб келиб берарди. У фойдасига пулларди.

ЖАФАРОВ — Эй ука, у Комил, сен эса Каримжонсан. Сени ОБХСС лар чангалига икки дунёда ҳам туширмайман. Ишонавер. Бу пул деган нарса сени жаҳаннамдан бўлса ҳам қутқариб қолади.

КАРИМЖОН — Кўрамиз-да. (Маюс ҳолда чиқиб кетади).

ЖАФАРОВ — (Ёлғиз, ўзига-ўзи) Яллаганим, танлаганим мени ҳам сотиб қўймаса бўлгани.

УЧИНЧИ УЧРАШУВ

Октябрь район милиция бўлимининг хонаси. Жафаровни бу ерга Каримжон билан юзлаштиргани олиб келишади.

КАРИМЖОН — Ҳо, номард, қани ваъдалар?

ЖАФАРОВ — Ҳе ука, и... и... иложини тополмай юрибман. Лекин қўймайман топмасдан. Тан олмай ётсанг бас!

КАРИМЖОН — Э, бўлди. Мени энди алдай олмайсиз. Сиз ялло қилиб юрасиз-у, жабру-жафосини мен чекайми?

ЖАФАРОВ — Сабр қил ука.

КАРИМЖОН — Сабр косам тўлди. Сени ярим соат ҳам у даргоҳда ётқизмайман, деб кўкракка муштлаган ким эди. Мана бир ҳафта бўлди. Вас, яхшиси сирингизни очиб бемалолроқ...

ЖАФАРОВ — (Овозини паслатиб) Эсингни едингми, Карим? Ўзингга жабр қиласан.

КАРИМЖОН — Сизгачи?

ЖАФАРОВ — Менга барибир.

КАРИМЖОН — Нега барибир бўлар экан? Ҳар килограмми олти сўмлик чойни менга 7 сўмдан пуллардингиз.

ЖАФАРОВ — Ўзингчи?

КАРИМЖОН — Менми? Мен унинг ҳар килограммини Марҳаматга саккиз сўмдан сотардим. У эса Рихсига саккиз ярим сўмдан олиб бориб берарди. Рихси харидорга ўн сўмдан пулларди. Бир килограмм чой чойхўрга тўрт сўм устамаси билан етиб борарди: мана шунга аввало сиз айбдорсиз.

ЖАФАРОВ — (Кўзлари олакула бўлиб) Бас қил, бас!

КАРИМЖОН — Бас қилмайман. Бўлар иш бўлди. 42 килограмм чойни ана шундай йўл билан сотдингиз. 20 қоп уннинг ҳар қопини 1-чайнаянинг бош ошпази Абдулхай Қодировга 28 сўмдан пулладингиз. Абдулхайни сизга Тезакопдаги 12-магазин сотувчиси Ҳамдам Халилов таништирган. Ўзим олиб бориб, берганман.

ЖАФАРОВ — Мен уларни танимайман.

КАРИМЖОН — Танимай бўпсиз. Тонасизми? 3 қоп унни менинг ўзимга 25 сўмдан сотгансиз.

ЖАФАРОВ — Бас қил, Карим, бас! (Бошини ердан кўтара олмай қолади).

КАРИМЖОН — Складда яна 80 қопдан ортиқ ун турувди. Декабрь ойларида олинган. Уни ҳам бир четдан сотиб ётгандирсиз.

ЖАФАРОВ — Ёлғон, ёлғон! Мен сени танимайман! (Жафаров шарт ўрнидан туриб чиқиб кетаётган эди, милиция ходимлари тўхтатиб қолдилар).

МИЛИЦИЯ ХОДИМИ — Нимаси ёлғон? Ҳали сиз уйингиздан чиққан учта гилам, холодильник, телевизор, гарнитур сингари 26 номдаги қимматбаҳо буюмларни, иккита тилла соат, икки ярим минг сўм пулни ана шундай ҳаром йўл билан топганлигингизни ҳам тан олмассиз?

ЖАФАРОВ — Ёлғон, туҳмат! (Чиқиб кетишга уринган эди, уни Каримжоннинг ёнига ўтказиб қўйишди).

Парда.

Тожибой АЛИМОВ.

1965 ЙИЛНИНГ ИККИНЧИ ЯРМИ УЧУН

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“

газетасига обуна бўлишни унутманг!

Обуна баҳоси: ярим йил учун 2 сўм 64 тийин, уч ой учун 1 сўм 32 тийин, бир ой учун 44 тийин.

Обуна чекланмаган ҳолда «Союзпечать» бўлимлари ва агентликлари, алоқа бўлимлари ва узеллари, шунингдек иш ва ўқиш жойидаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

15 ИЮНДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.25 — **Кишилар раҳмат десин** (саноат ходимлари учун), 18.55 — **Реклама ва эълонлар,** 19.00 — **Дўзахдан қочиш** номли бадиий фильмнинг 2-серияси.

20.30 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар,** 20.55 — **Концерт** (Ўзбекистон радио ва телевидение хори ижросида), 21.25 — **Қалб ва ном билан** (телеочерк), 21.35 — **Реклама ва эълонлар,** 21.45 — **Студентлар учун** («Ёшлик» студияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 19.40 — **Неаполлик бола, Оле Ликое ҳикояси** (болалар учун), 20.05 — **Тошкент янгиликлари,** 20.15 — **Фарғона тўқимачилик комбинати илғорлари** (фотоочерк).

Рус тилида: 20.35 — **Меҳмондўст денгиз** (ҳужжатли фильм), 20.55 — **Тошкент янгиликлари,** 21.05 — **Қўриқ ер, Минск кўчаси** (ҳужжатли фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/VI да **Фауст,** 16/VI да **Масхарабозлар** ва **Концерт бўлими.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/VI да **Катта концерт,** 16/VI да **Уғил уйлантириш.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

САНЪАТ САРОЙИДА — кундуз соат 12 ва 2-15 минутда кенг форматли рангли бадиий фильм **Алангали йиллар қиссаси,** кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9 яримда панорамали рангли бадиий фильм **Оқар Волга.**

Чангда қолган гул (1 ва 2-серия) — «МИР», СОБИР РАҲИМОВ номли, НАВОИЙ номли, «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кеч соат 7 ва 9 да).

Деярлик янги костюм — «УЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 2 ва 4 да).

Ер-ёр (рус тилида) — «МОСКВА», «СПУТНИК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ҳазиналар ороли — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 да бошланади)

Қўйди-чиқди бўлмайди — «УДАРНИК».

Ер-ёр (кеч соат 9 да), **Деярлик янги костюм** (кеч соат 10-40 минутда) — КАФАНОВ номли.

Бир сумка юрак — «ФЕСТИВАЛЬ».

Хабер фотоси — «1 МАЙ».

Лимонадли Жо — ТЕЛЬМАН номли.

Чангда қолган гул (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли.

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси коллективи редакция бўлим мудири Т. Нажмиддиновга онаси

Маҳбуба ҚАЮМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзбекистон» нашриёти маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари нашриёт ходими

Гулчеҳра МАҚСУДОВАНИНГ

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳуманинг оиласига чуқур таъзия билдиради.

Редактор ўринбосари
Т. РАСУЛЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 25885. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши бўлими — 26232. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р. 02048. Индекс — 64969. Нашр. № 1782.